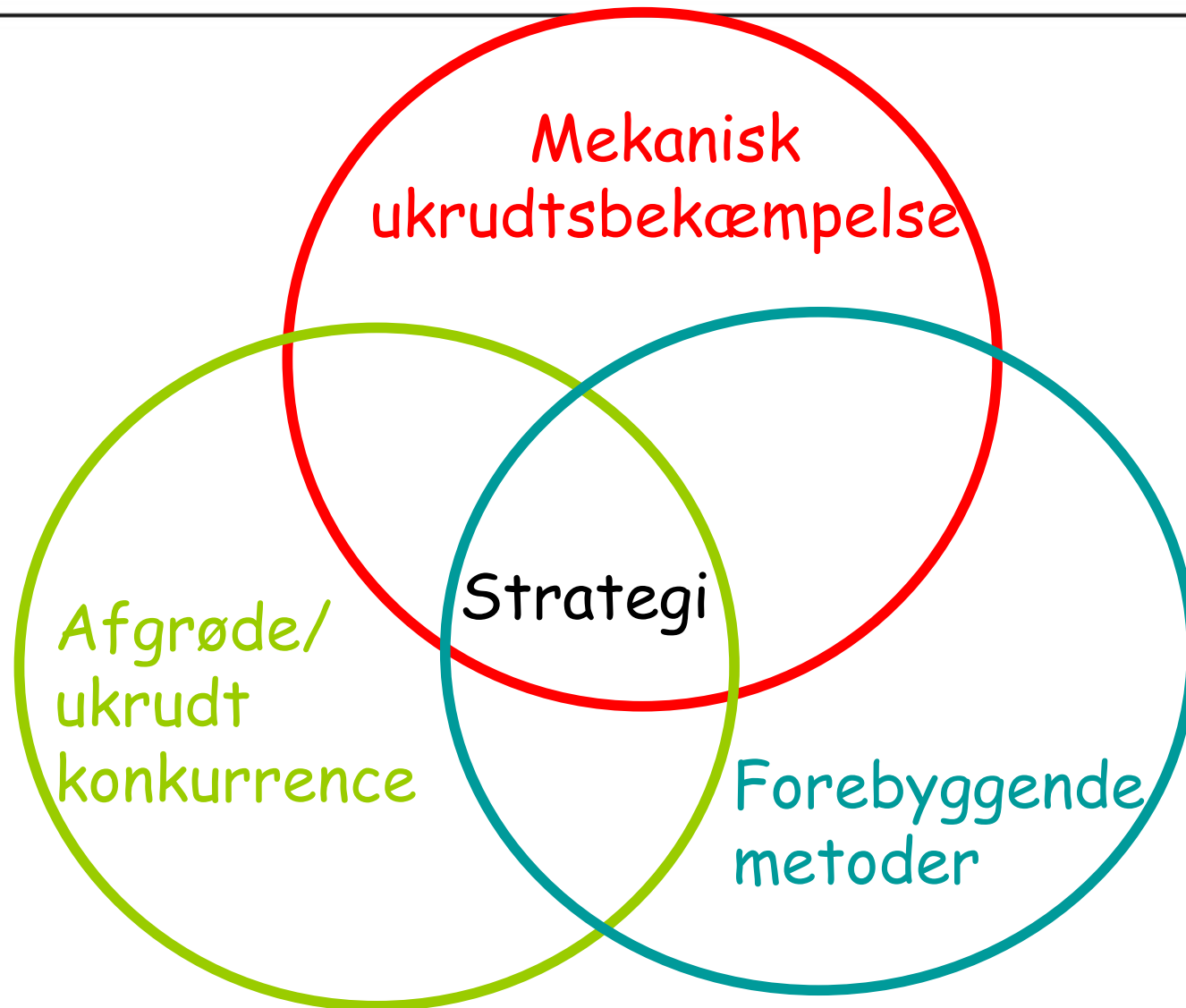

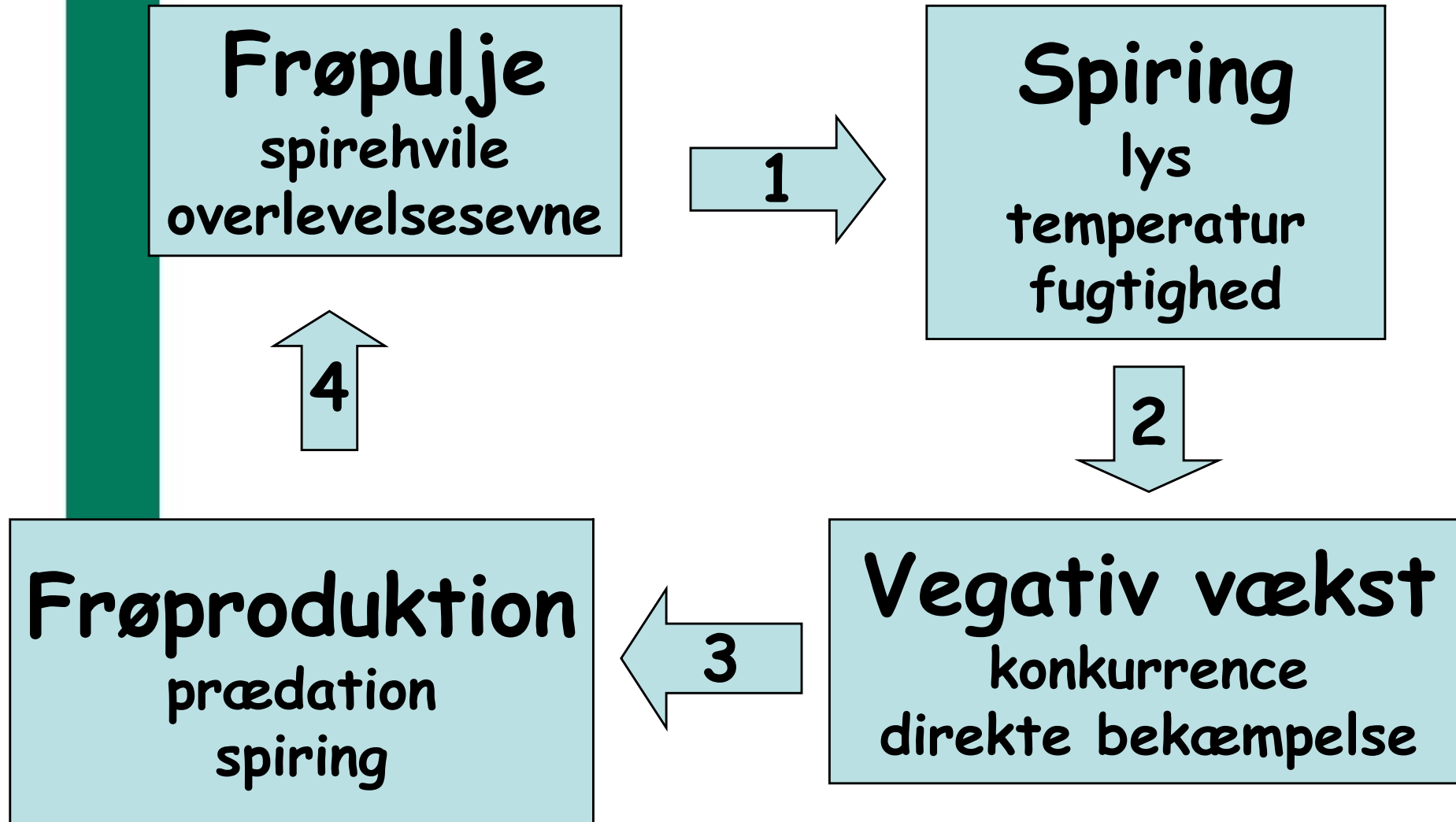
Ukrudtsbekæmpelse i økologisk jordbrug

Ilse A. Rasmussen
Afd. for Plantebeskyttelse og Skadedyr
Forskningscenter Flakkebjerg
Danmarks JordbrugsForskning

Frøukrudt

Frøpuljedynamik

5 almindelige ukrudtsarter

Art	Type	Over- levelse i jorden	Max. frøpro- duktion	Tusind korns- vægt
Flyvehavre	Sommer- annuel	1-5 år	1000	22,5
Agersennep	Sommer- annuel	>10 år	250	1,3
Fuglegræs	Sommer og vinterannuel	1-5 år	15.000	0,6
Valmue	sommer- og vinterannuel	5-10 år	40.000	0,1
Ager tidsel	Rodukrudt	< 1 år	3000	1,2

Ukrudtsbekæmpelse i økologisk korn

- ☺ **Forebyggelse af problemer**
- ☺ **Optimering af direkte bekæmpelse**
- ☺ **Kombination af metoder**

Forebyggende metoder

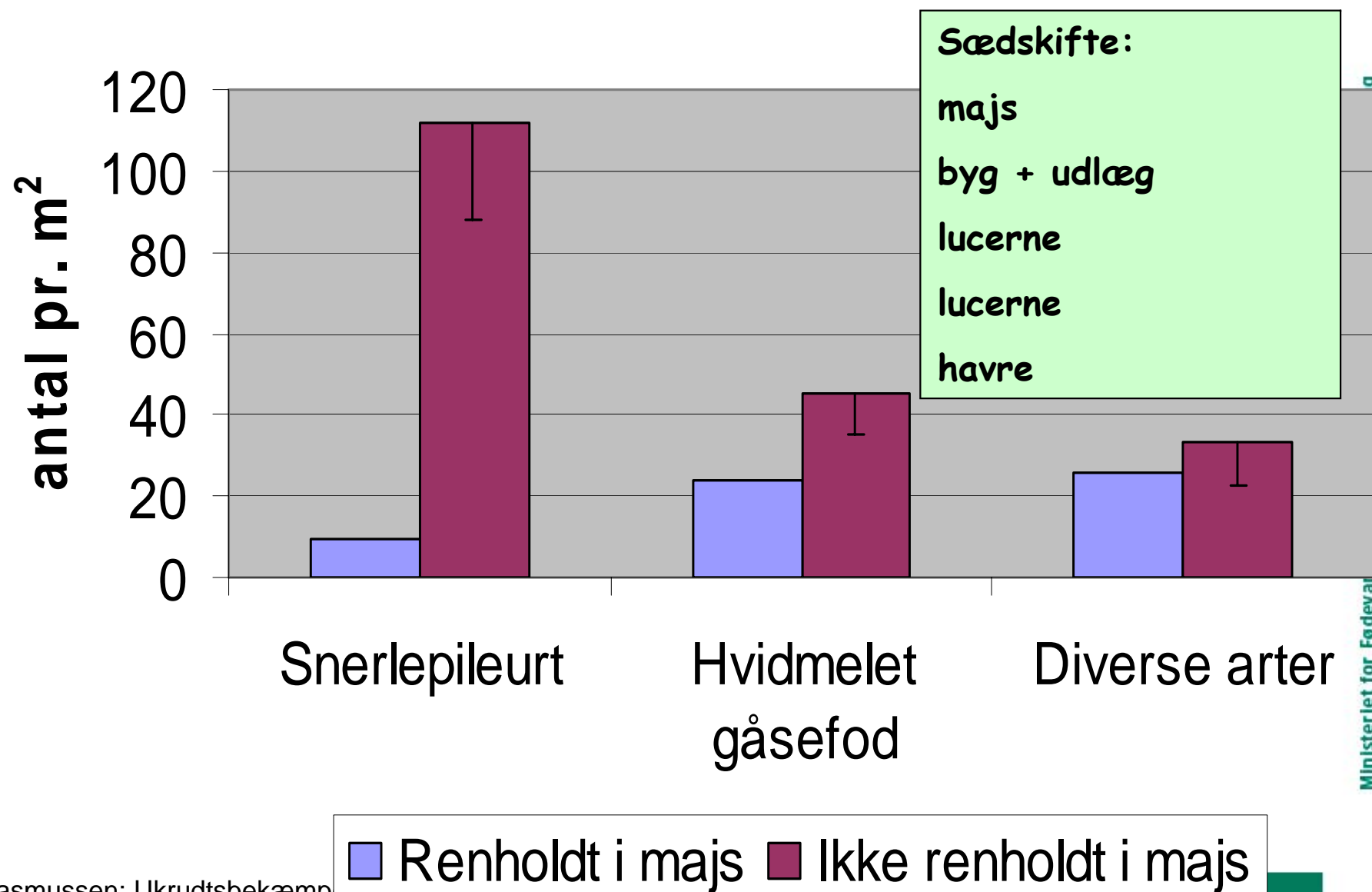
- sædskifte
- sorter med god konkurrenceevne
- såtidspunkt
- gødningsplacering
- jordbearbejdning m.m.

Sædskifte

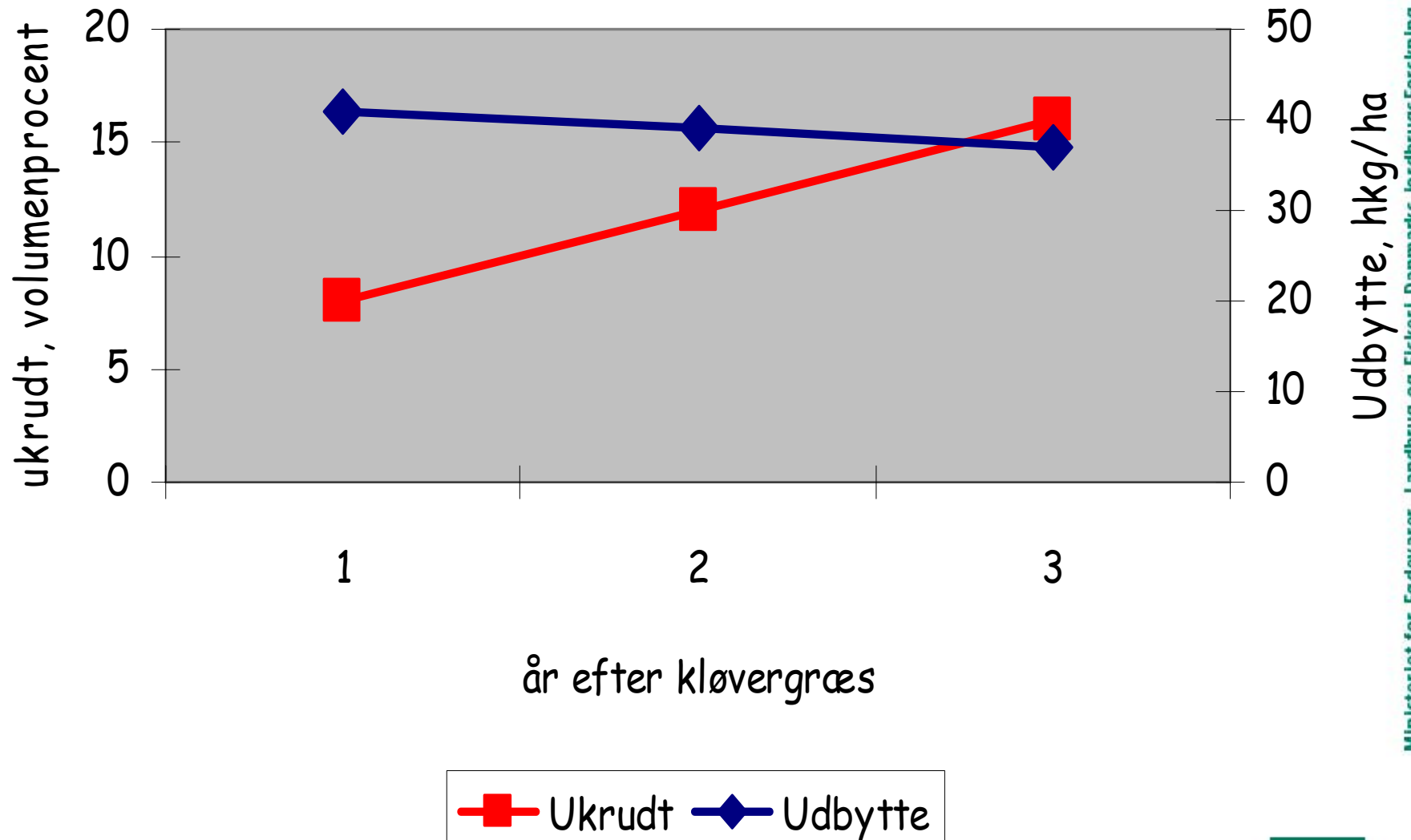
- Varieret afgrødevalg
  - såtidspunkt (efterår/forår)
  - varighed (enårig/flerårige)
  - høsttidspunkt (ensilage/modenhed)
  - rumlig fordeling (bredsået/række)
- Næringsstoffer
- Flerårige afgrøder “renser”

Effekt af renholdelse i rækkeafgrøde på frøukrudt i korn 4 år efter

Ukrudt og udbytte efter kløvergræs

Ensidig korndyrkning, vårsæd

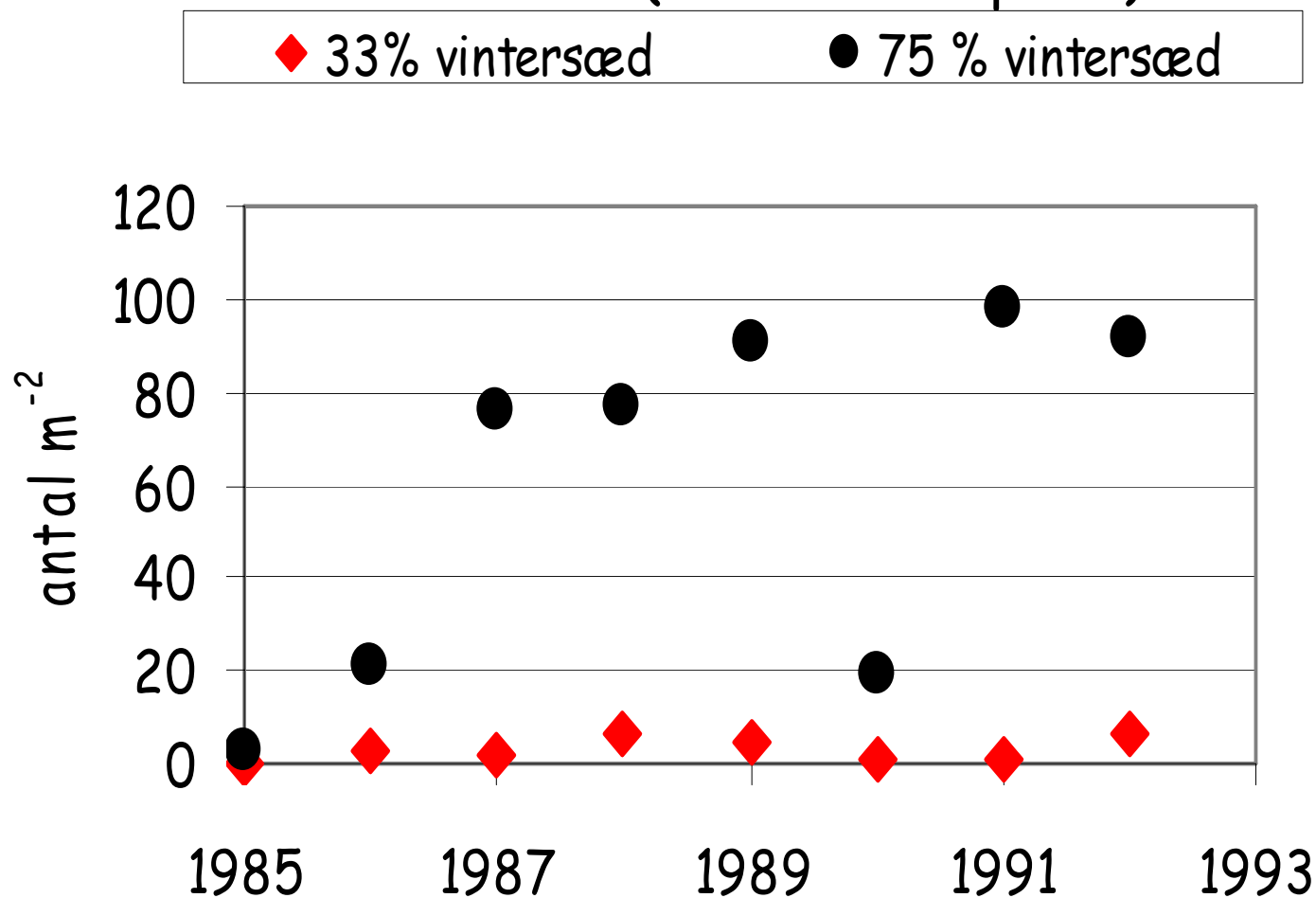
Areal med vårsæd i procent af samlede areal	Forekomst af flyvehavre (%)
0 - 30	10
30-60	35
60-80	43
> 80	56

Olofsson (1981)

Ensidig korndyrkning, vintersæd

Vindaks (uden bekæmpelse)

33% vintersæd:

Kartofler

Rug

Majs

Vårbyg

Vinterraps

Rødkløver

Vinterhvede

75% Vintersæd:

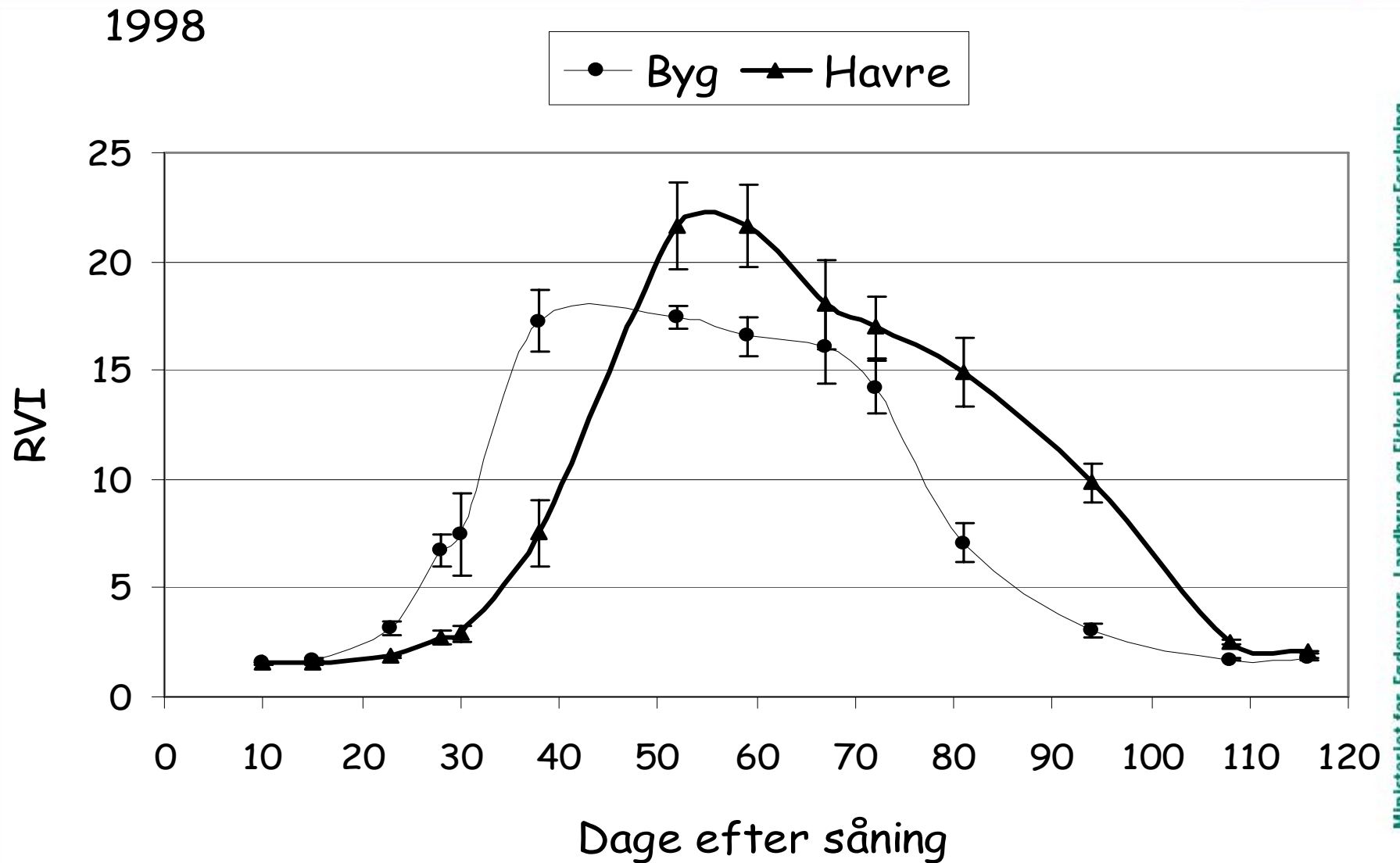
Vinterhvede

Havre

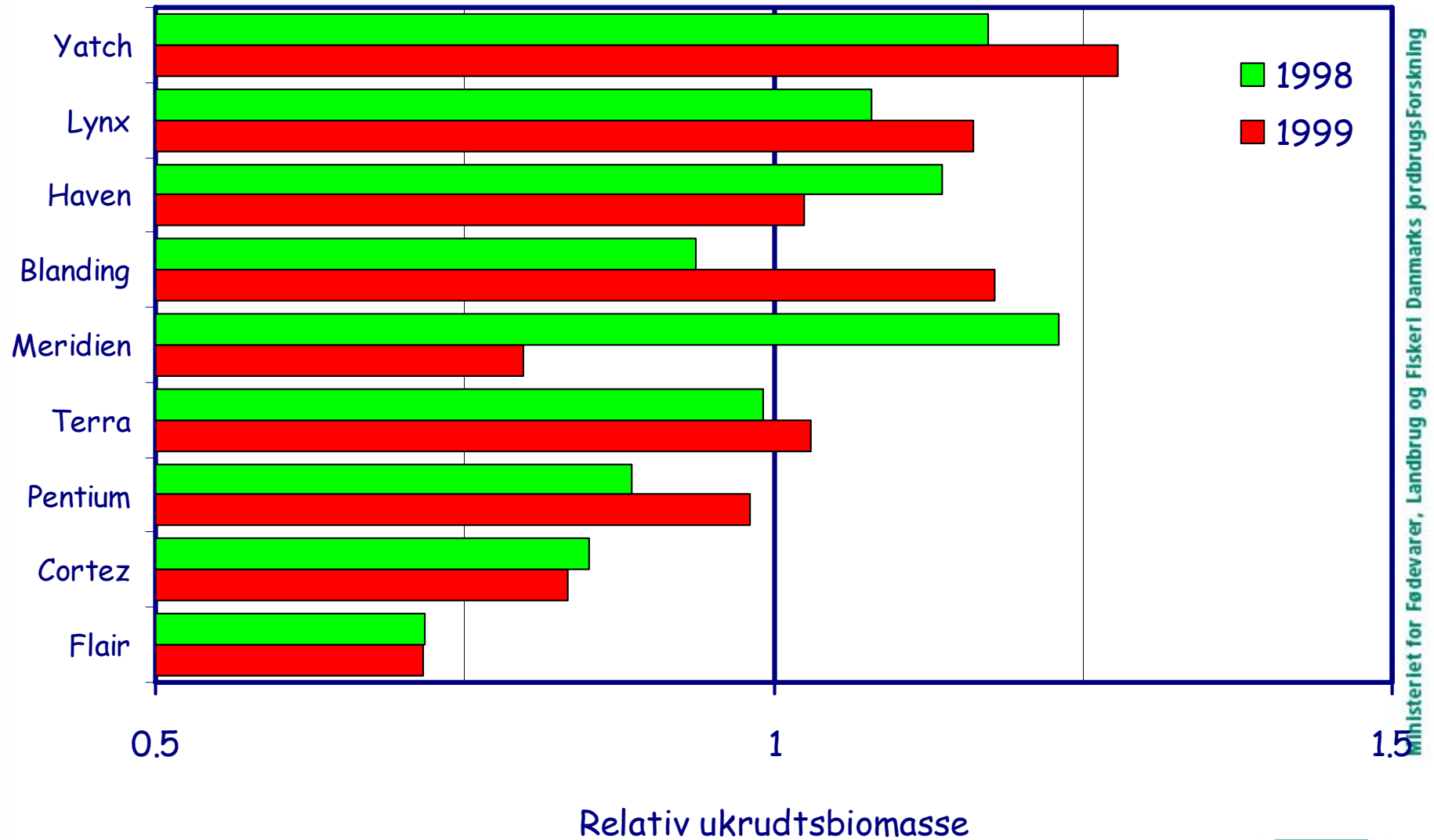
Vintervbyg

Vinterrug

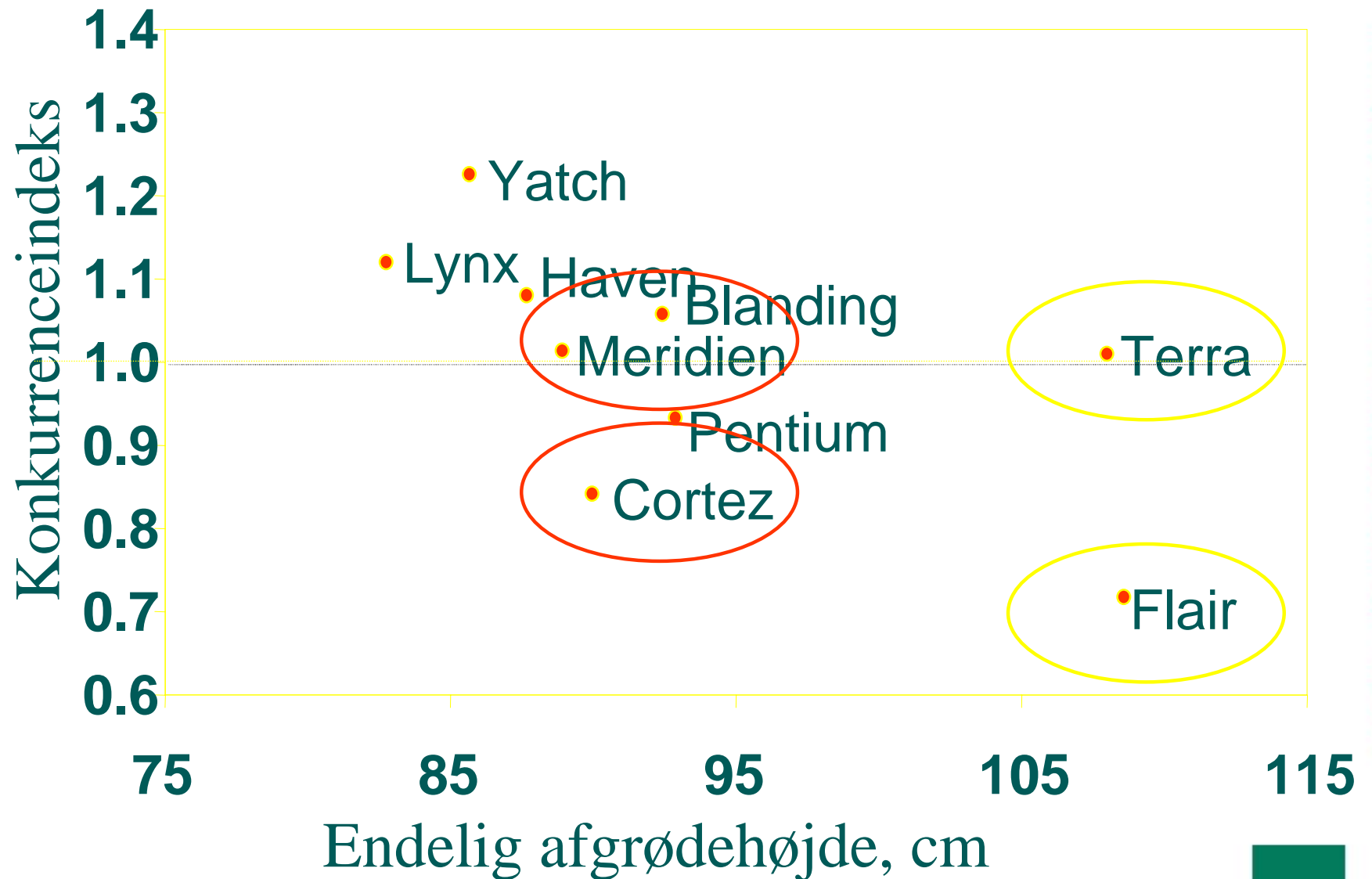
Afgrødevalg

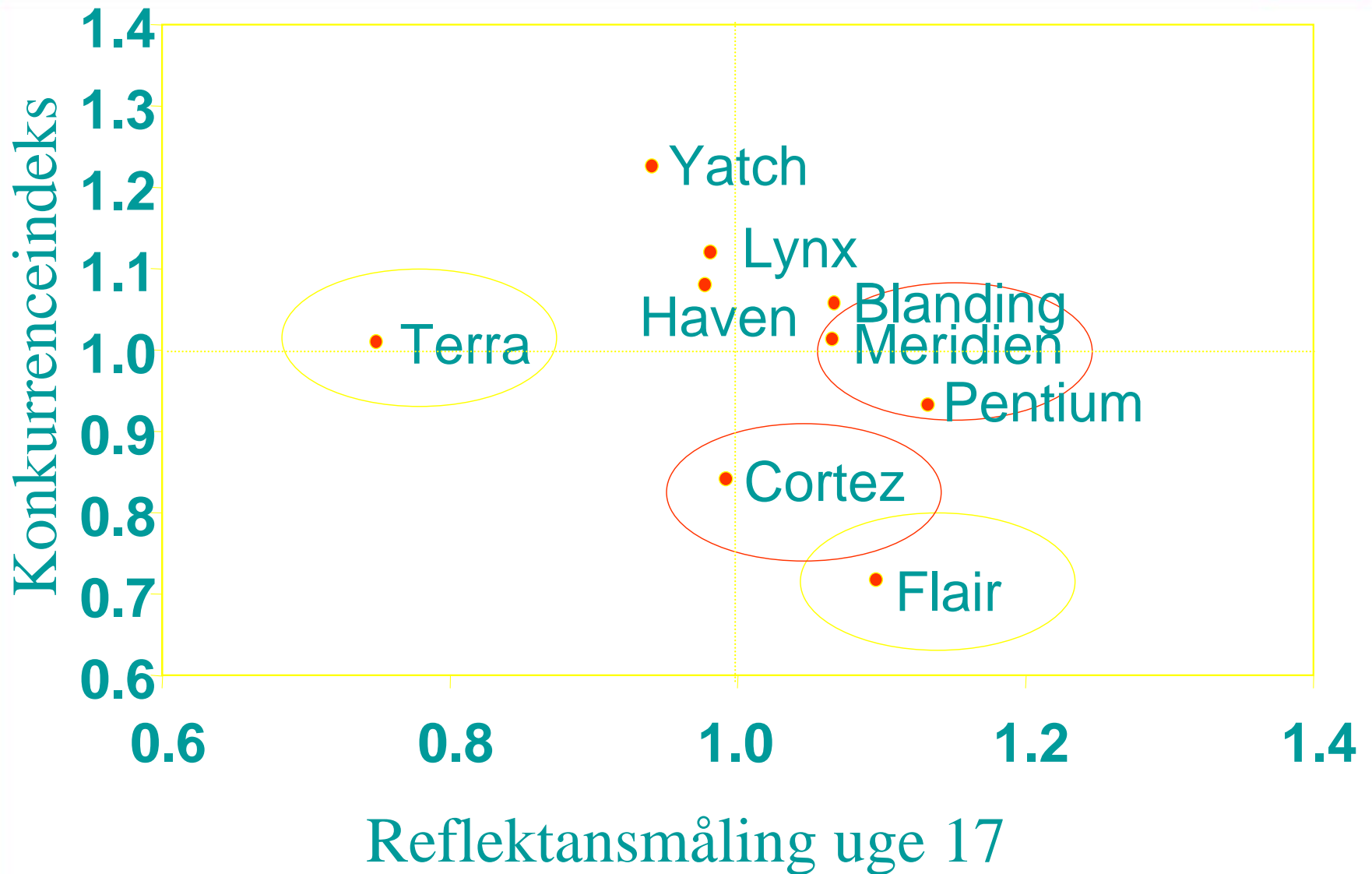
Sorters konkurrenceevne vinterhvede

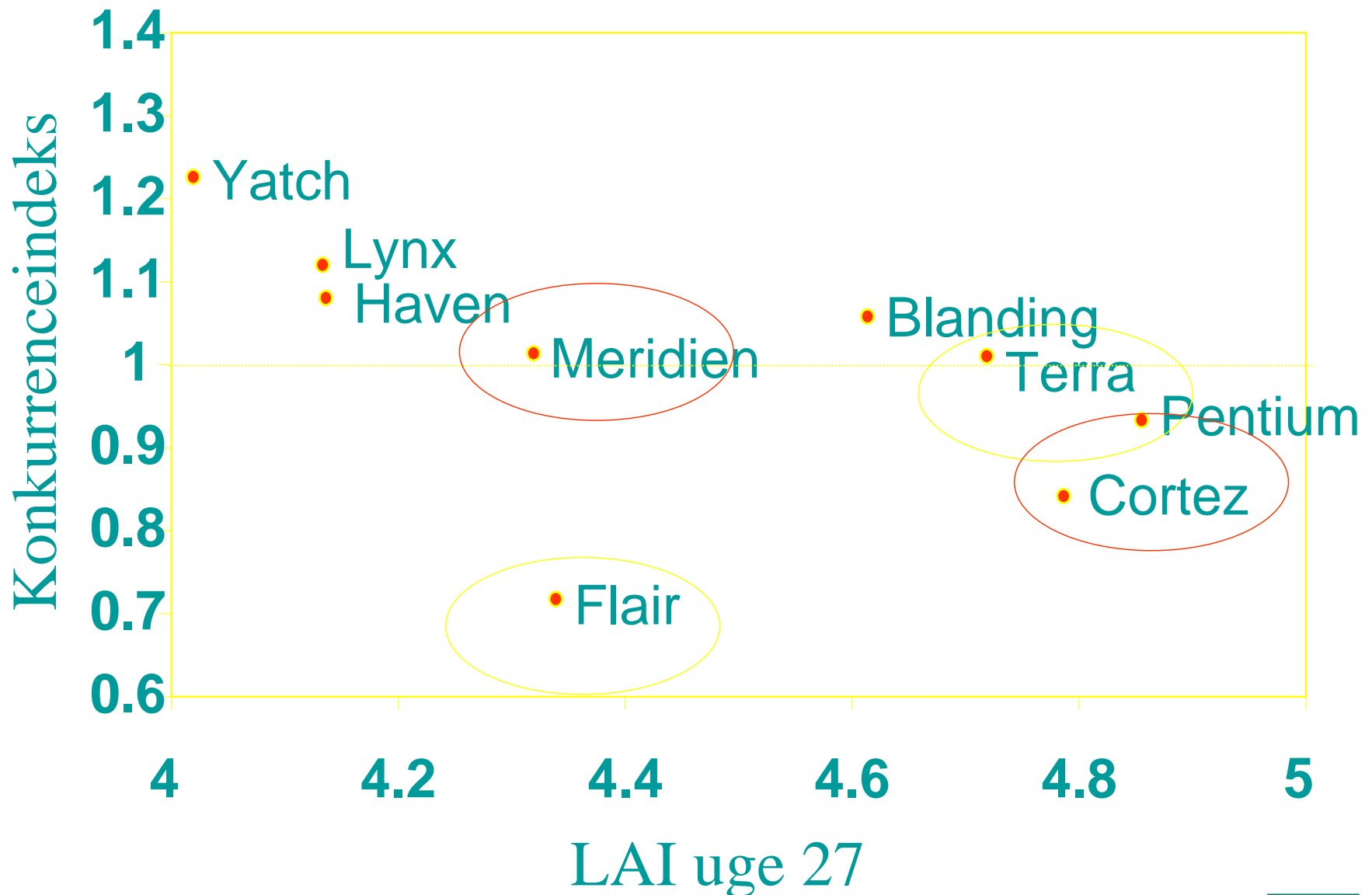
Konkurrenceevne og endelig afgrødehøjde

Konkurrenceevne og vækstrate i forår

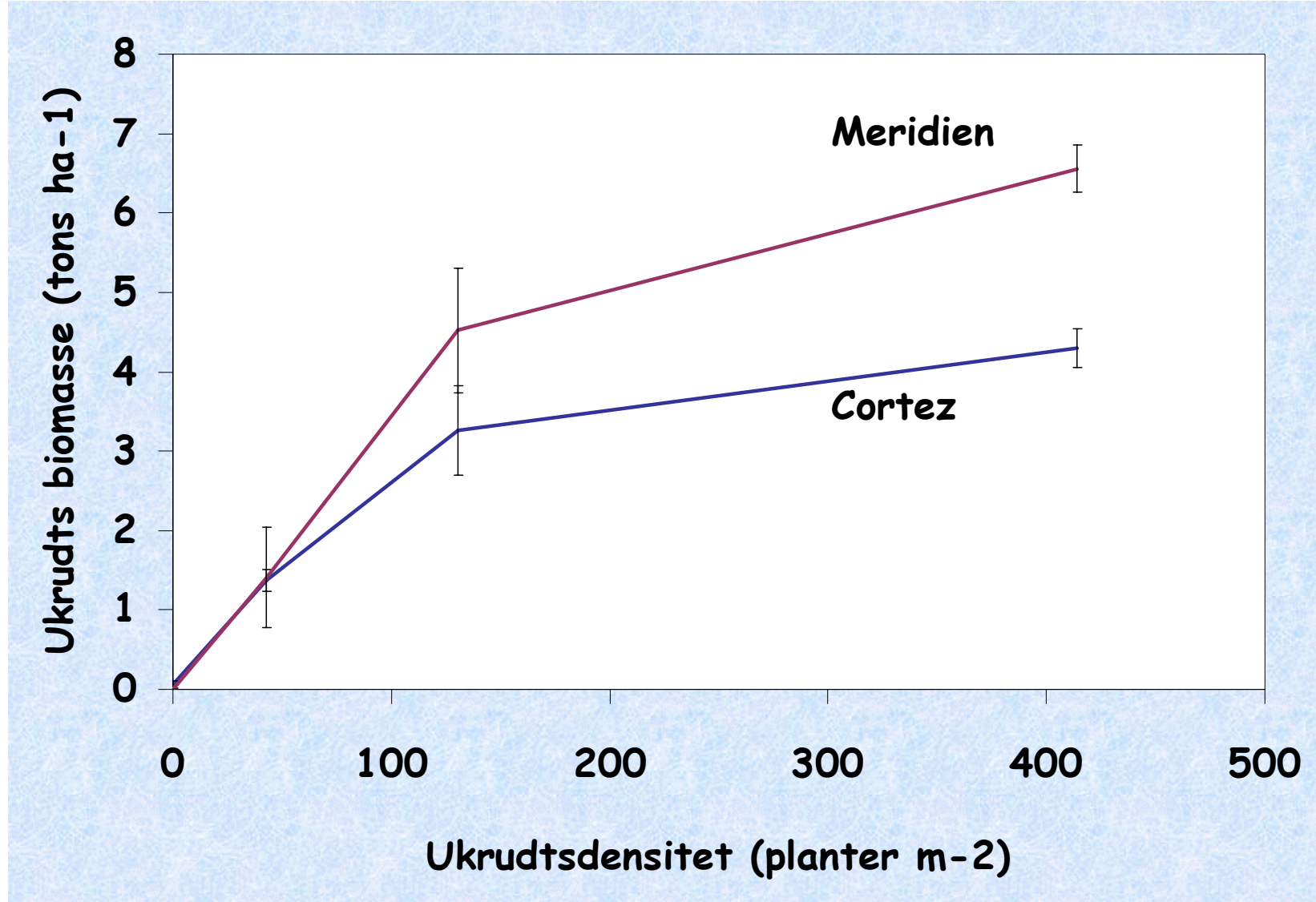

Konkurrenceevne og bladarealindeks

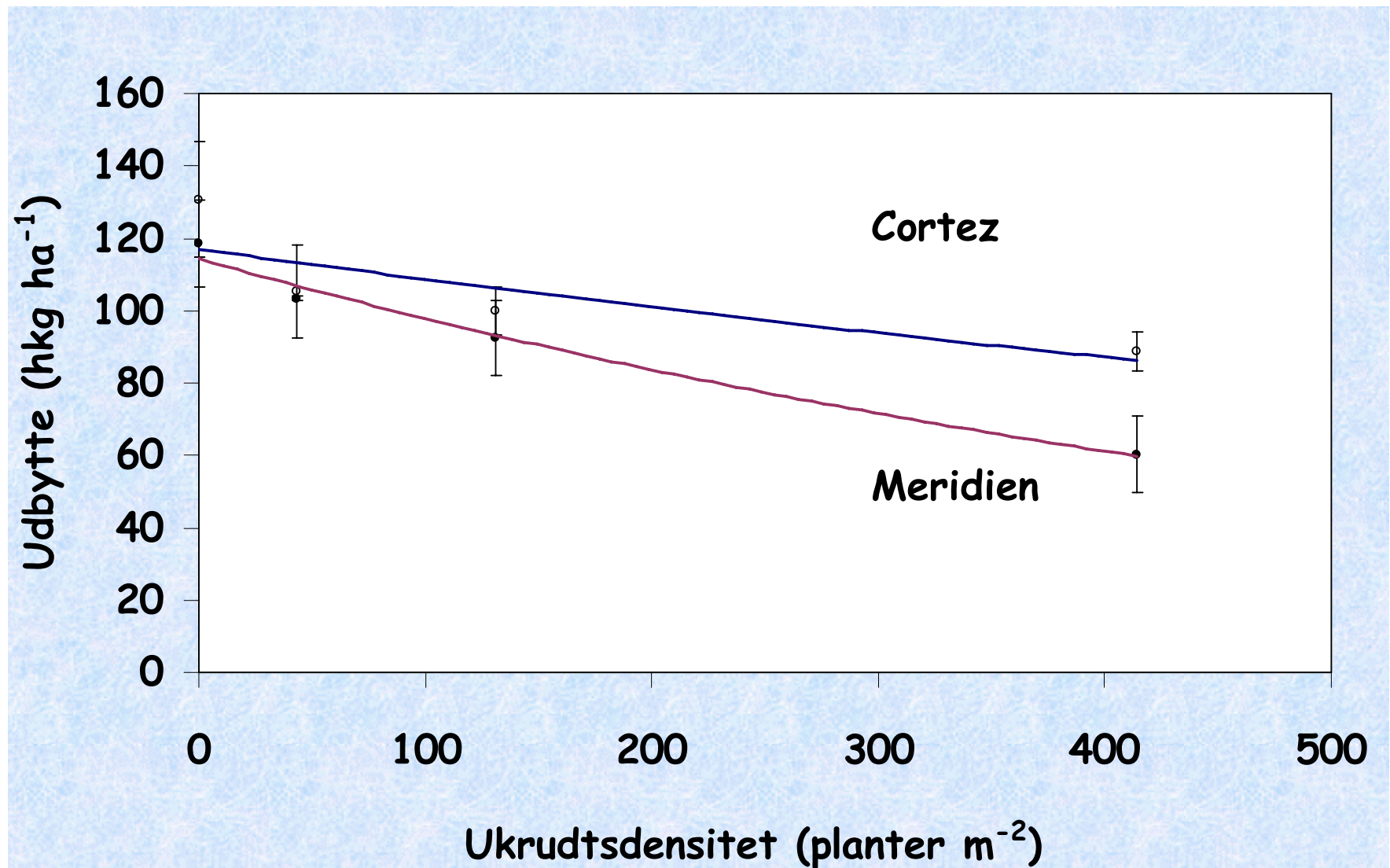

Vinterhvedesorters konkurrenceevne

Vinterhvedesorters konkurrenceevne

Vælg en sort som:

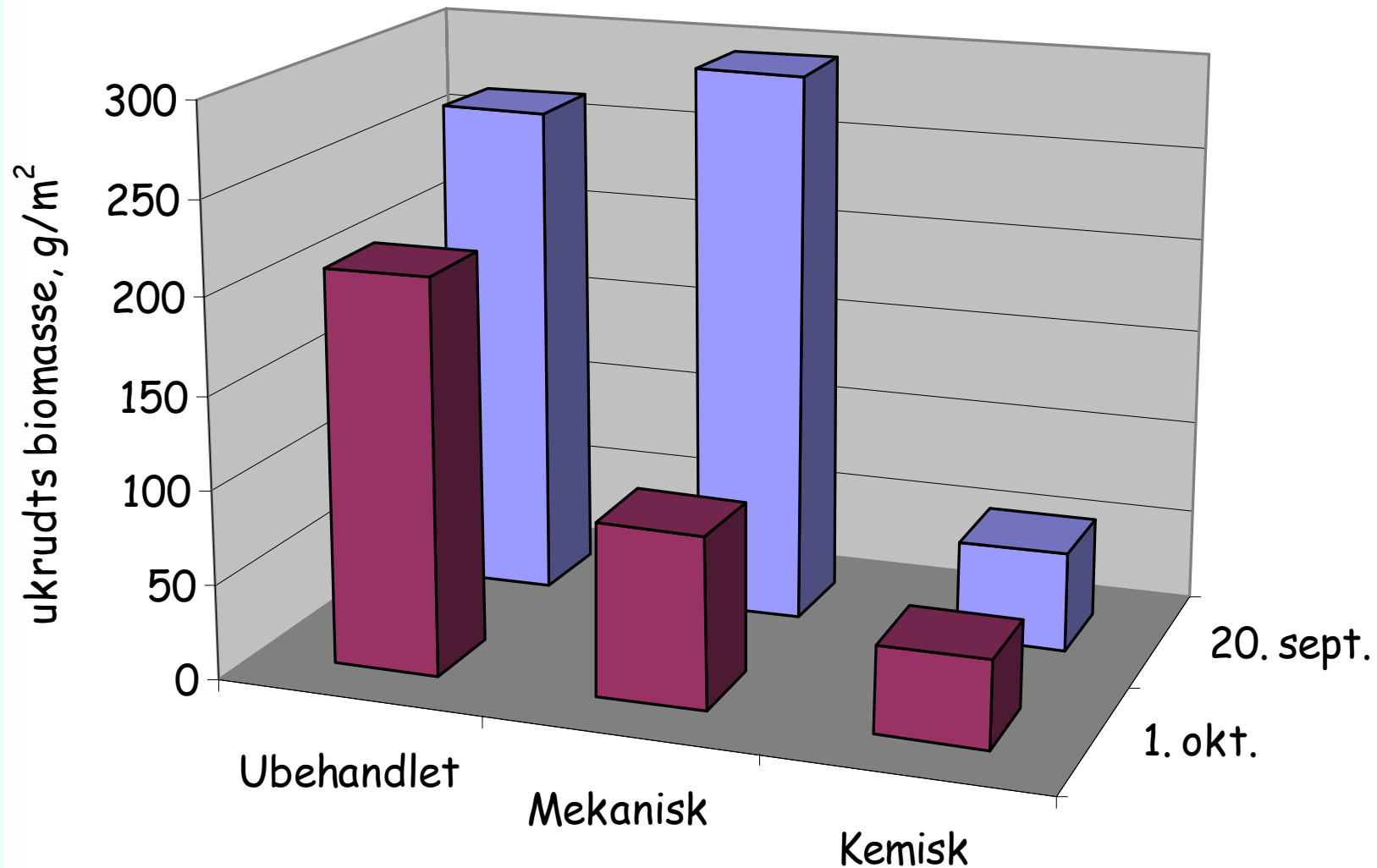

- Er høj
- vokser hurtigt
- har store blade

Hjælp kornet med:

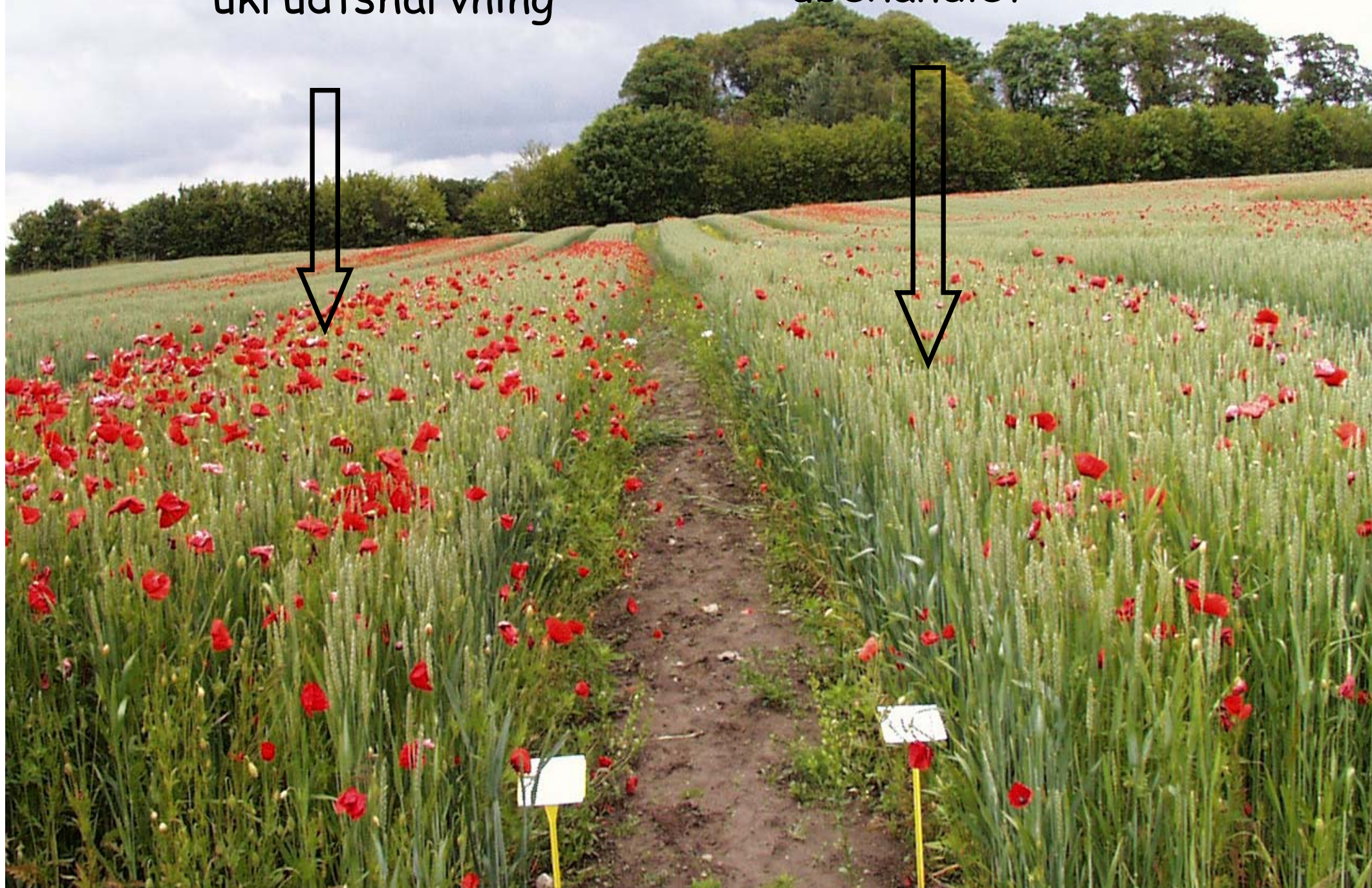
- høj udsædsmængde
- udsæd med høj spirevitalitet

Såtidspunkt og ukrudtsbekæmpelse i vinterhvede

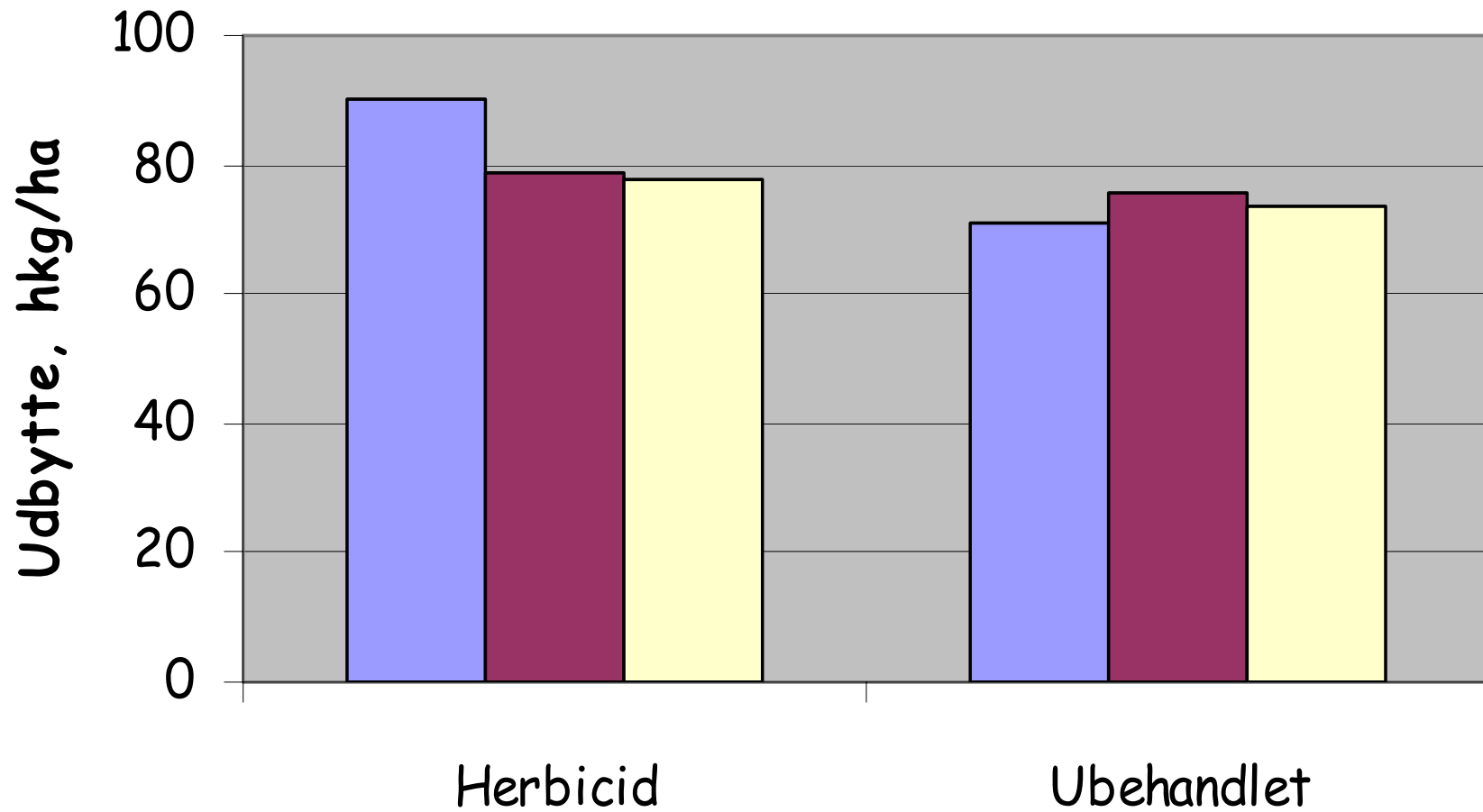

Tidlig såning,
ukrudtsharvning

Sen såning,
ubehandlet

Udbytte af vinterhvede ved forskellige såtidspunkter

■ 20. Sept. ■ 1. Okt. ■ 20. Okt.

Såtidspunkt for vinterhvede:

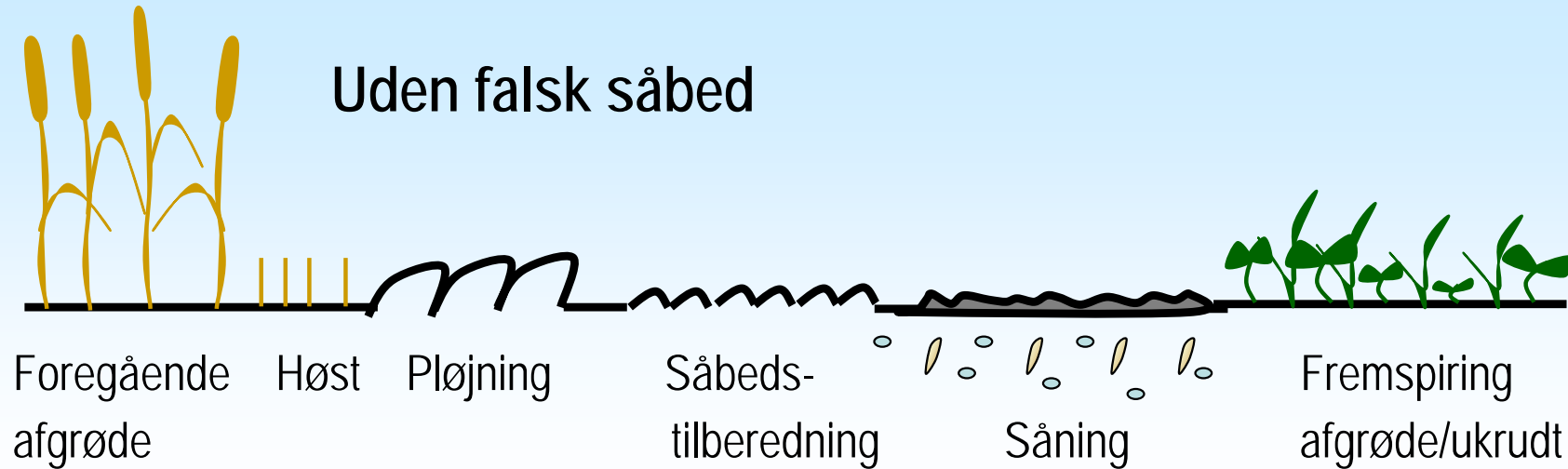

- Så tidligt ved lavt ukrudtstryk
- så sent ved højt ukrudtstryk

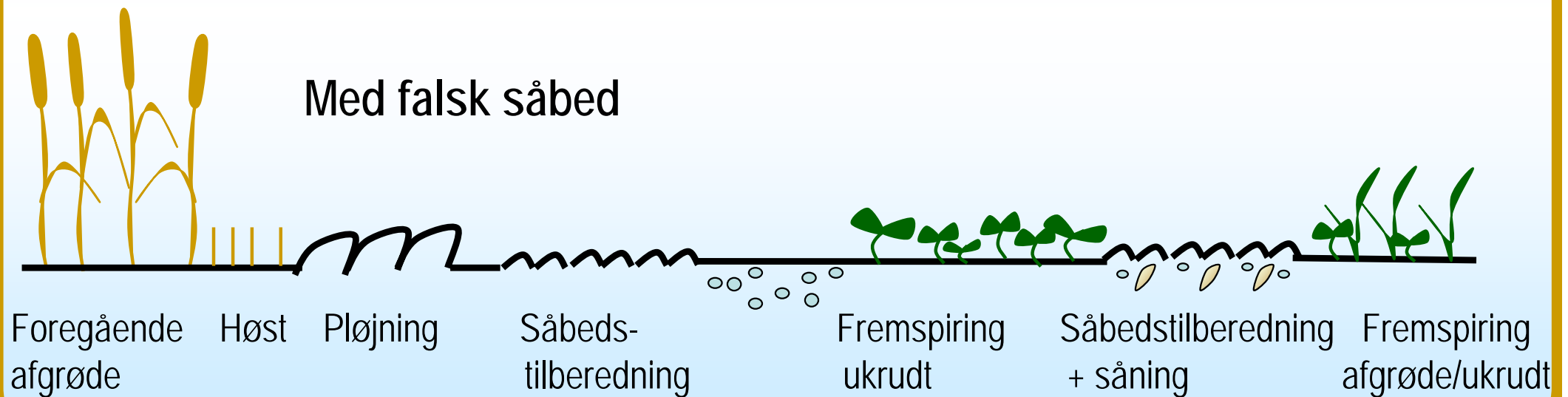
Falsk såbed

Uden falsk såbed

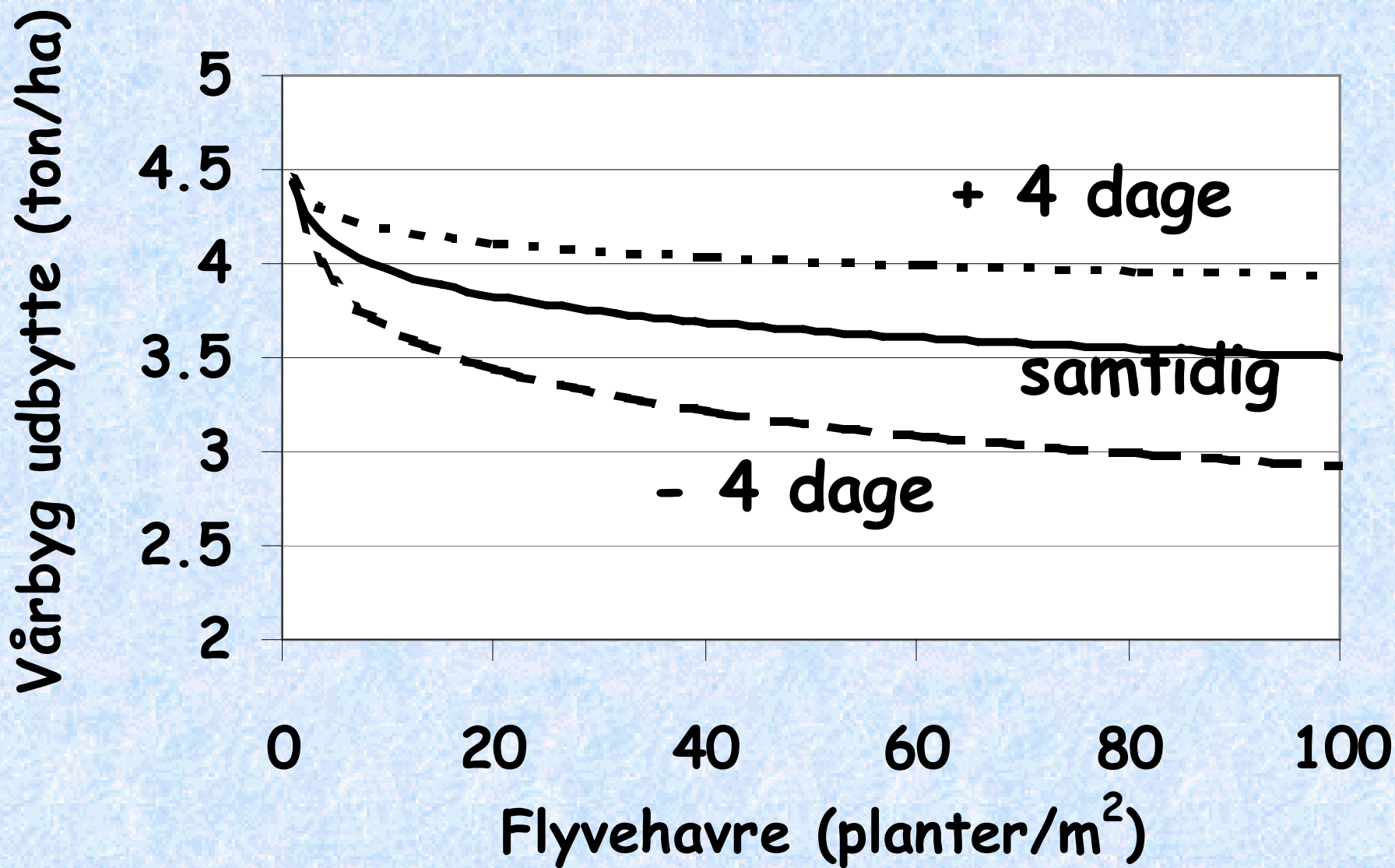

Med falsk såbed

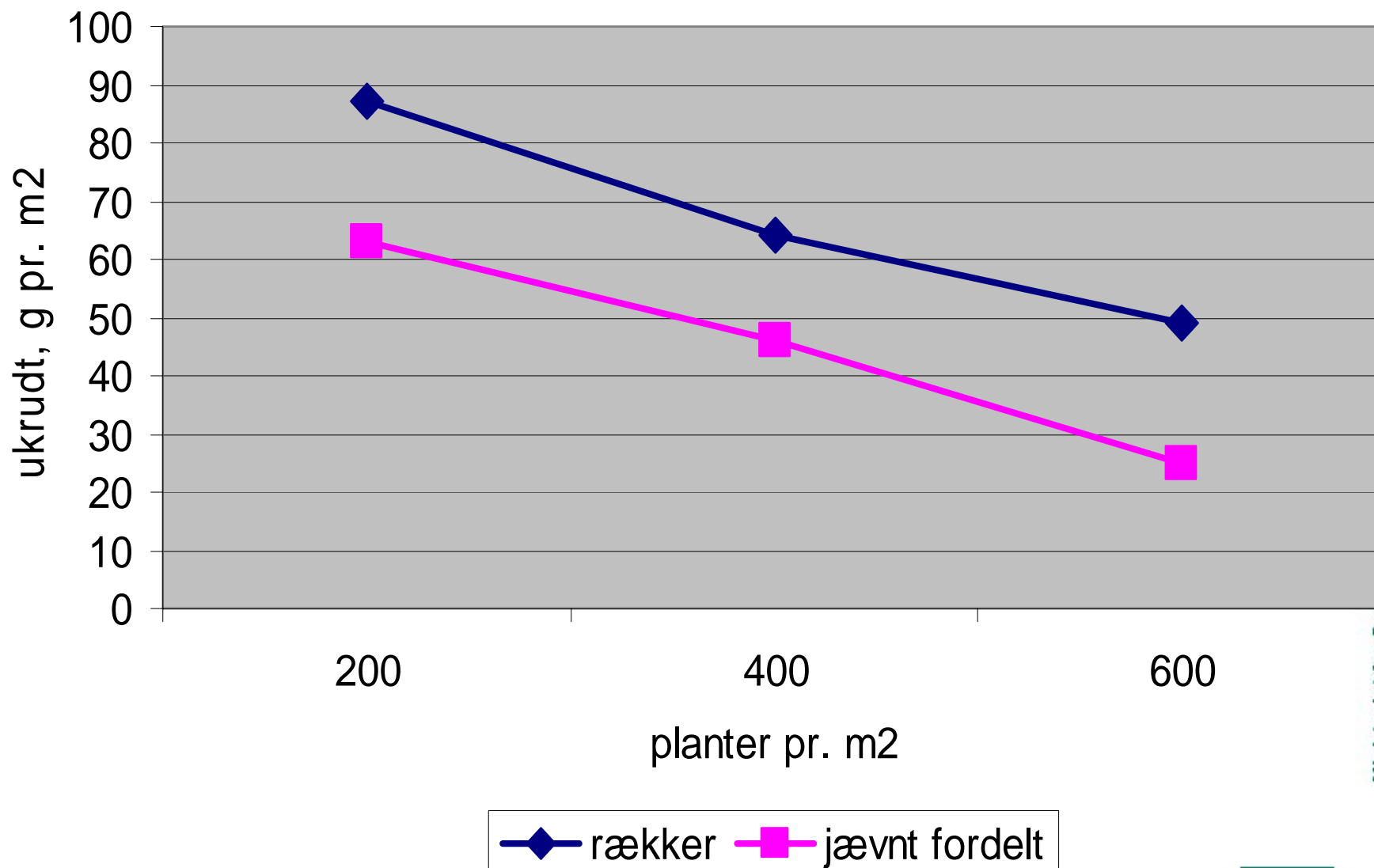

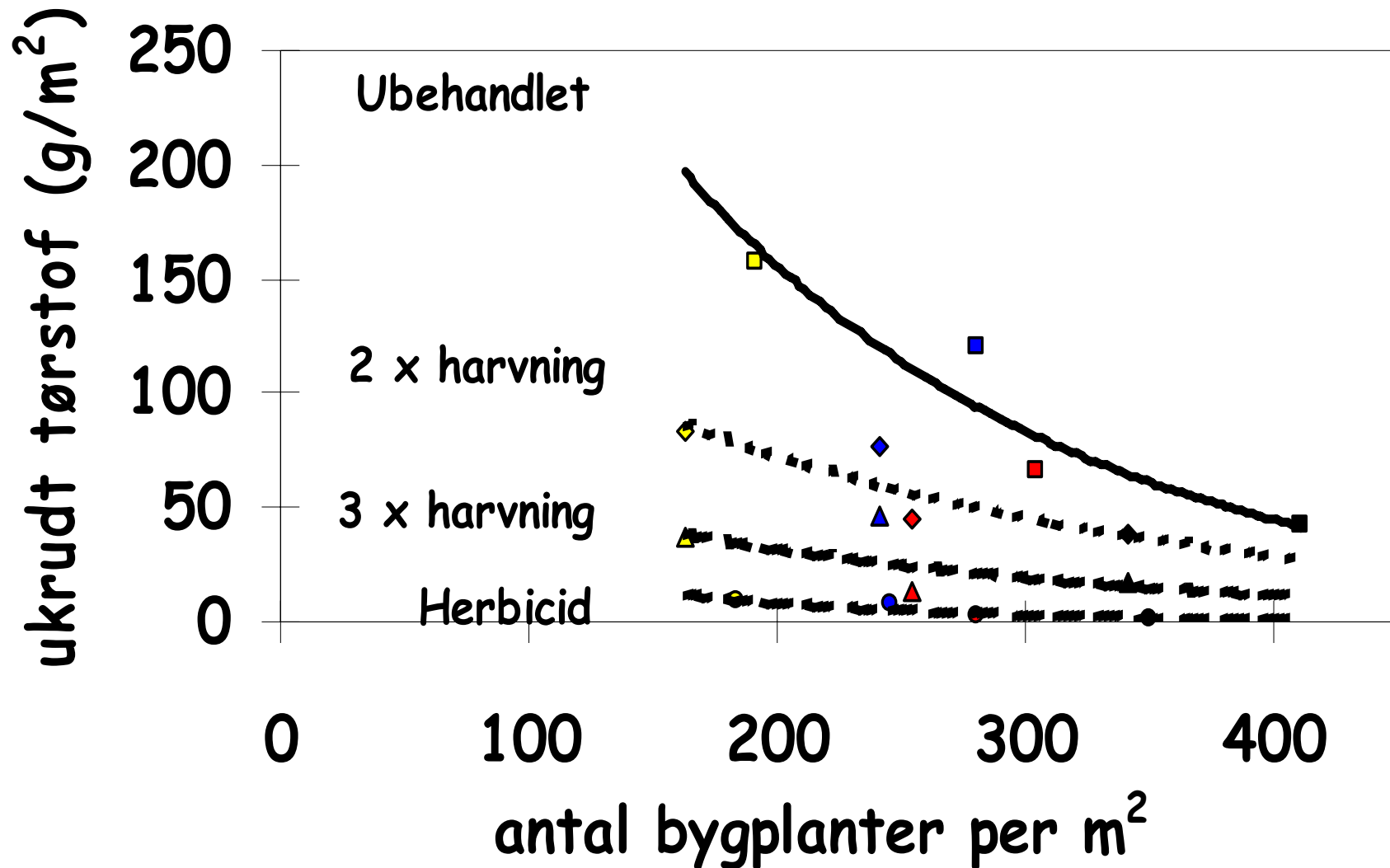
Fremspiringstidspunkt

Rækkearkitektur og plantebestand

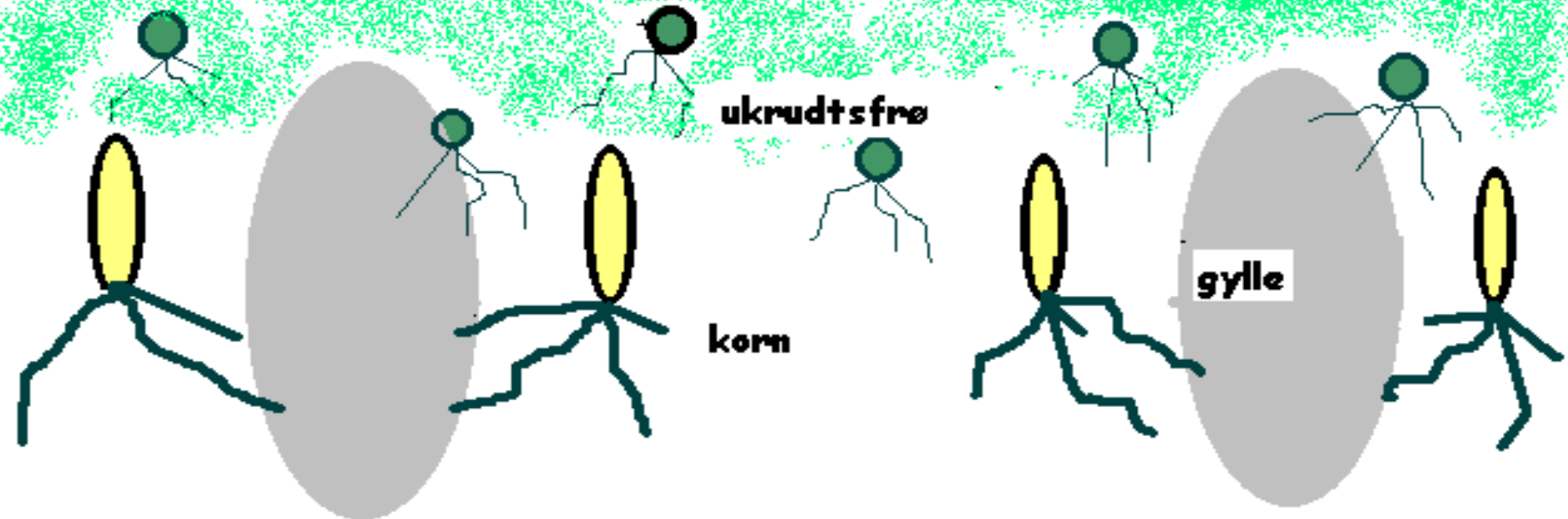
Effekt af afgrødetæthed

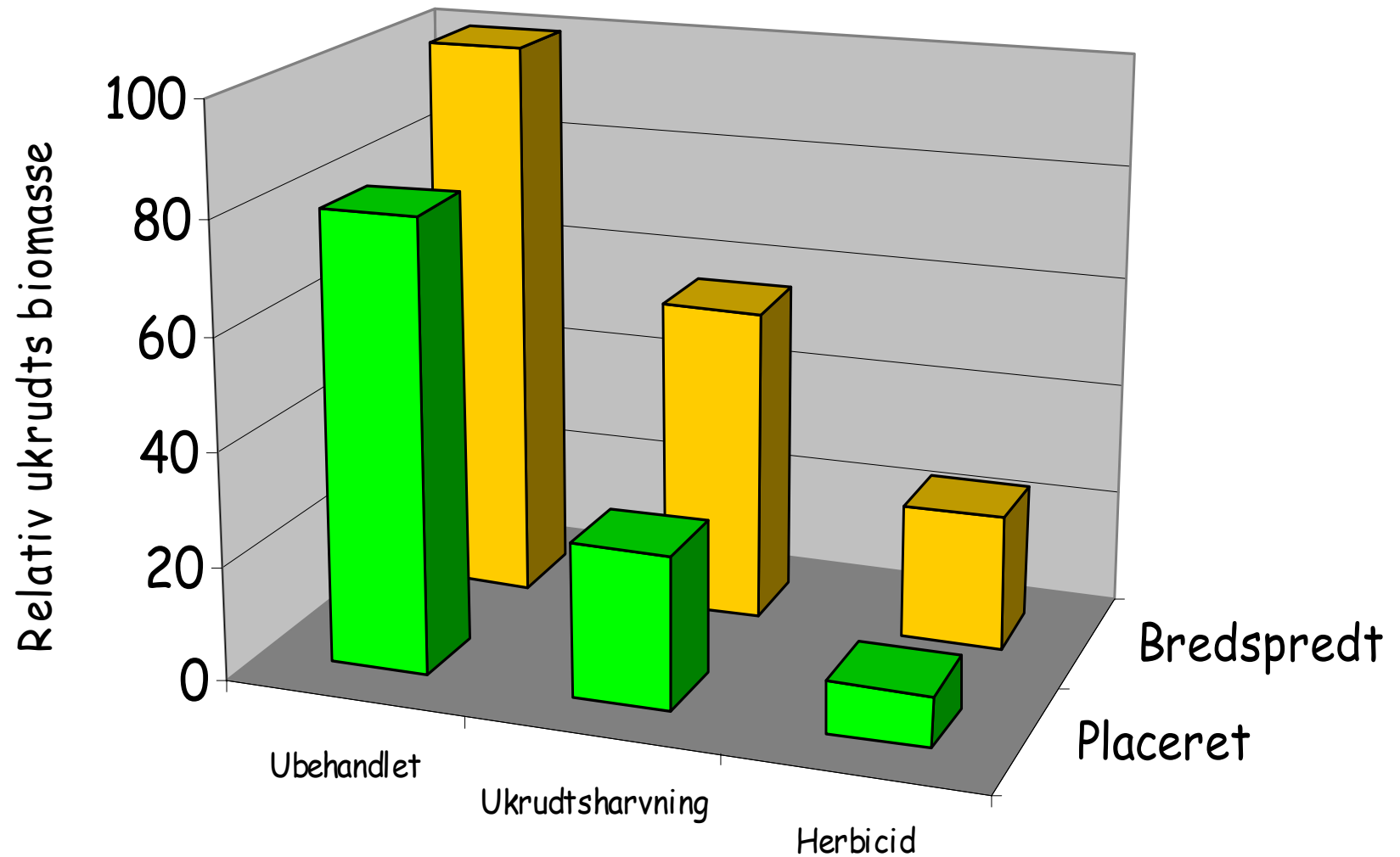
Gødningssplacering

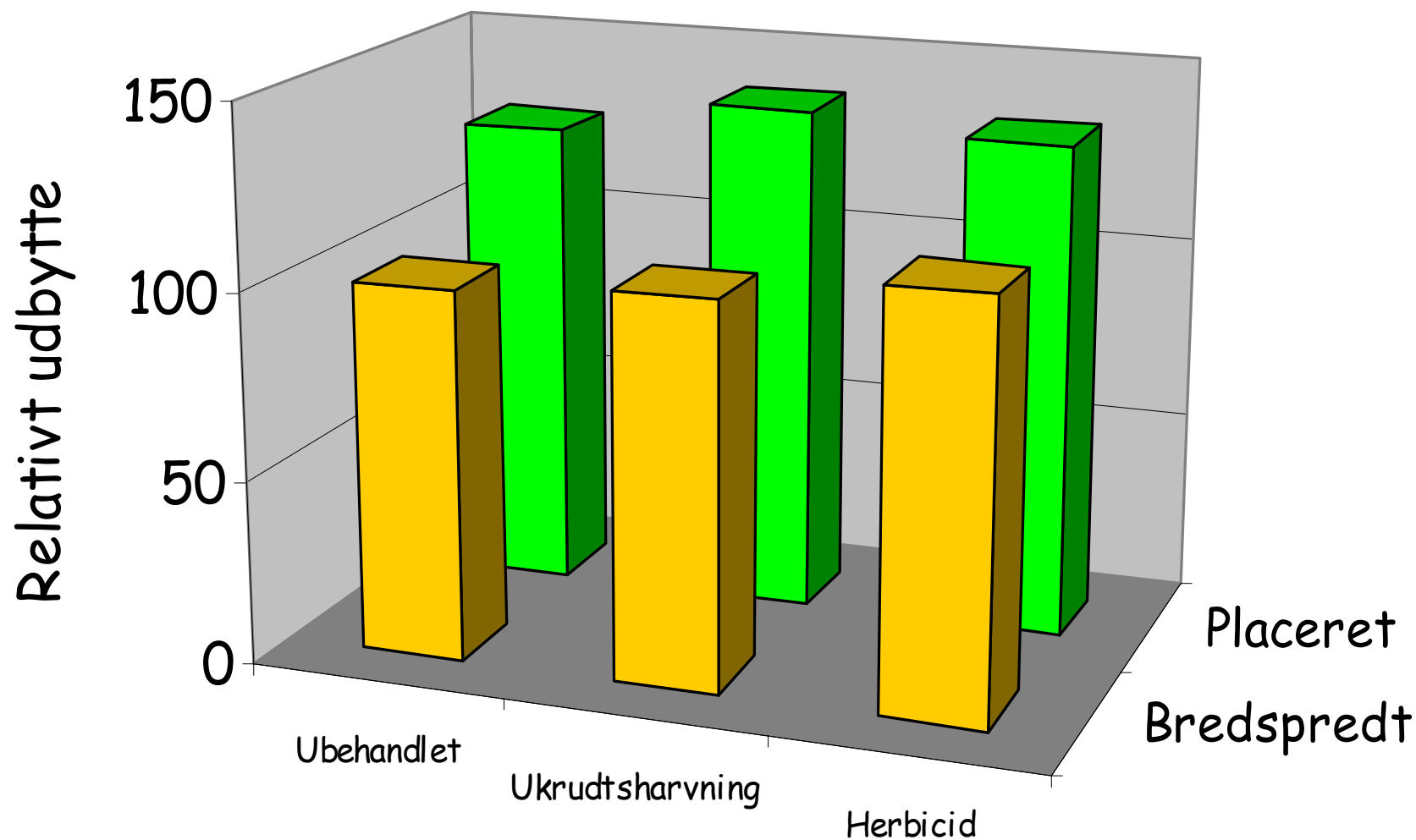
Jordoverflade

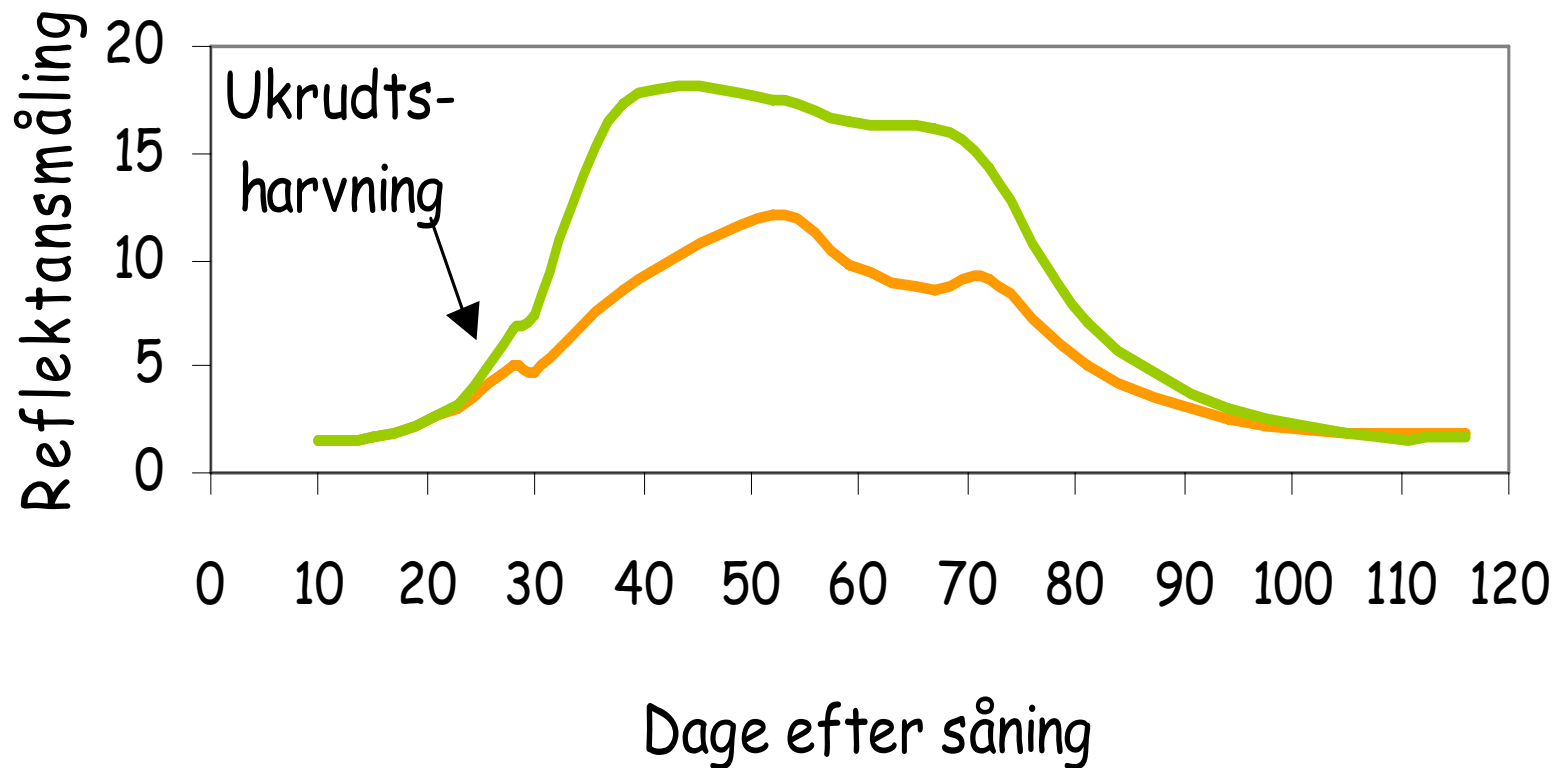
Ukrudtseffekt af gødningsplacering og ukrudtsbekæmpelse

Effekt af gødningsplacering og ukrudtsbekæmpelse på udbytte

Vækst af vårbyg med (+) og uden (-) gødningsplacering

Generelt konkluderes at nedfældning af gylle :

- ☺ - kan reducere ukrudtsmængden med op til 50 %
- ☺ - kan forbedre udbyttepotentialitet med 15 – 35 %.
- ☺ - kan forbedre bekæmpelseeffekten af ukrudtsharvning fra 44 til 66 %
- ☺ - kan forbedre bekæmpelseeffekten af herbicider fra 76 til 89 %

Gødningstilførsel:

- afgrøde
  - lettere adgang til næringsstoffer
  - større udbytte og
  - bedre konkurrenceevne
- ukrudt
  - dårligere adgang til næringsstoffer
  - dårligere konkurrenceevne

Jordbearbejdning

- Stubbearbejdning
  - indarbejder frø i jorden
  - forhindrer yderligere frøkastning
- Pløjning
  - begraver frø i jorden
  - fjerner nykasted frø fra næste afgrøde
- Andre metoder

Mekanisk ukrudtsbekæmpelse

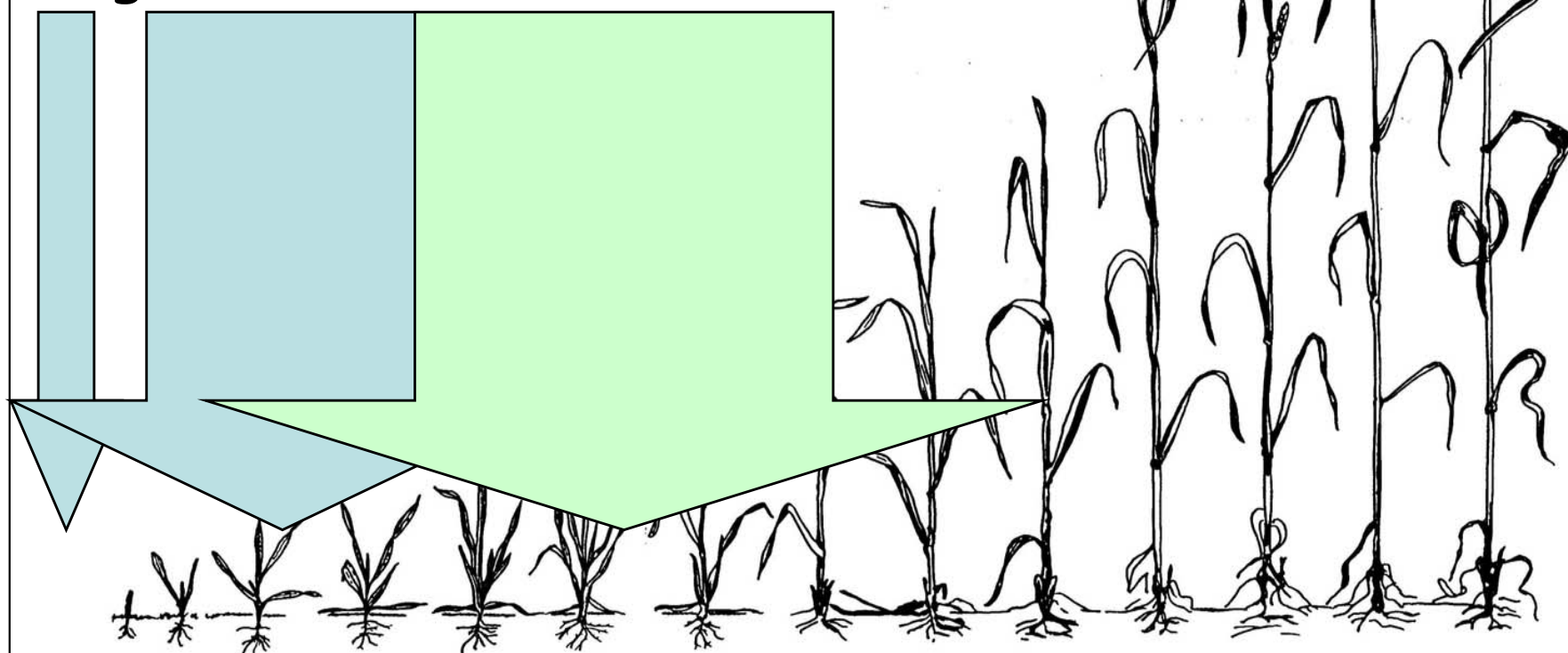

- Ukrudtsharvning i vårsæd
  - Blindharvning
  - Almindelig ukrudtsharvning
  - Selektiv ukrudtsharvning
- Radrensning

Ukrudtsharvning i vårsæd

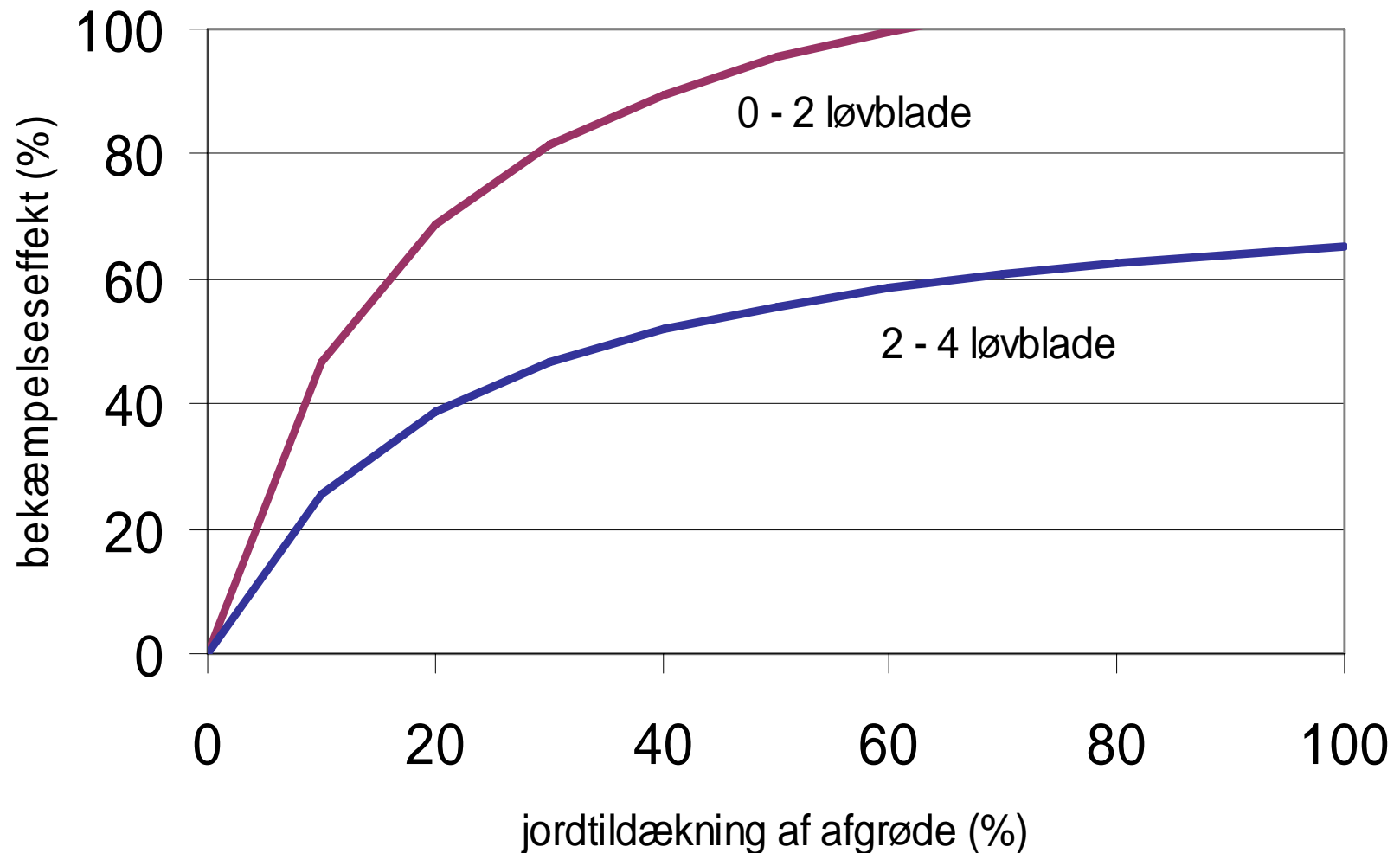

Blind- Alm. Selektiv
harvn- ukrudts- ukrudts-
ning harvning harvning

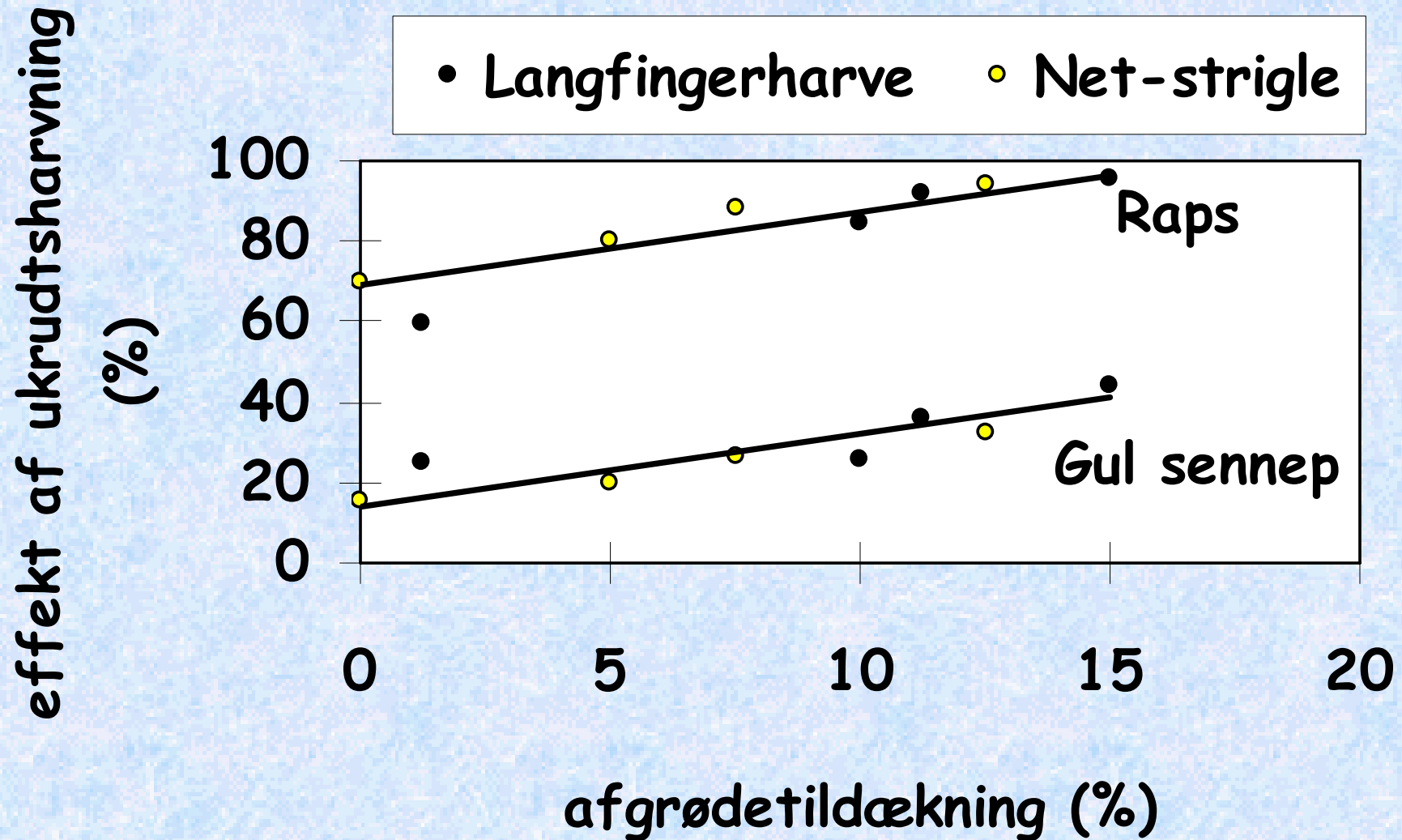

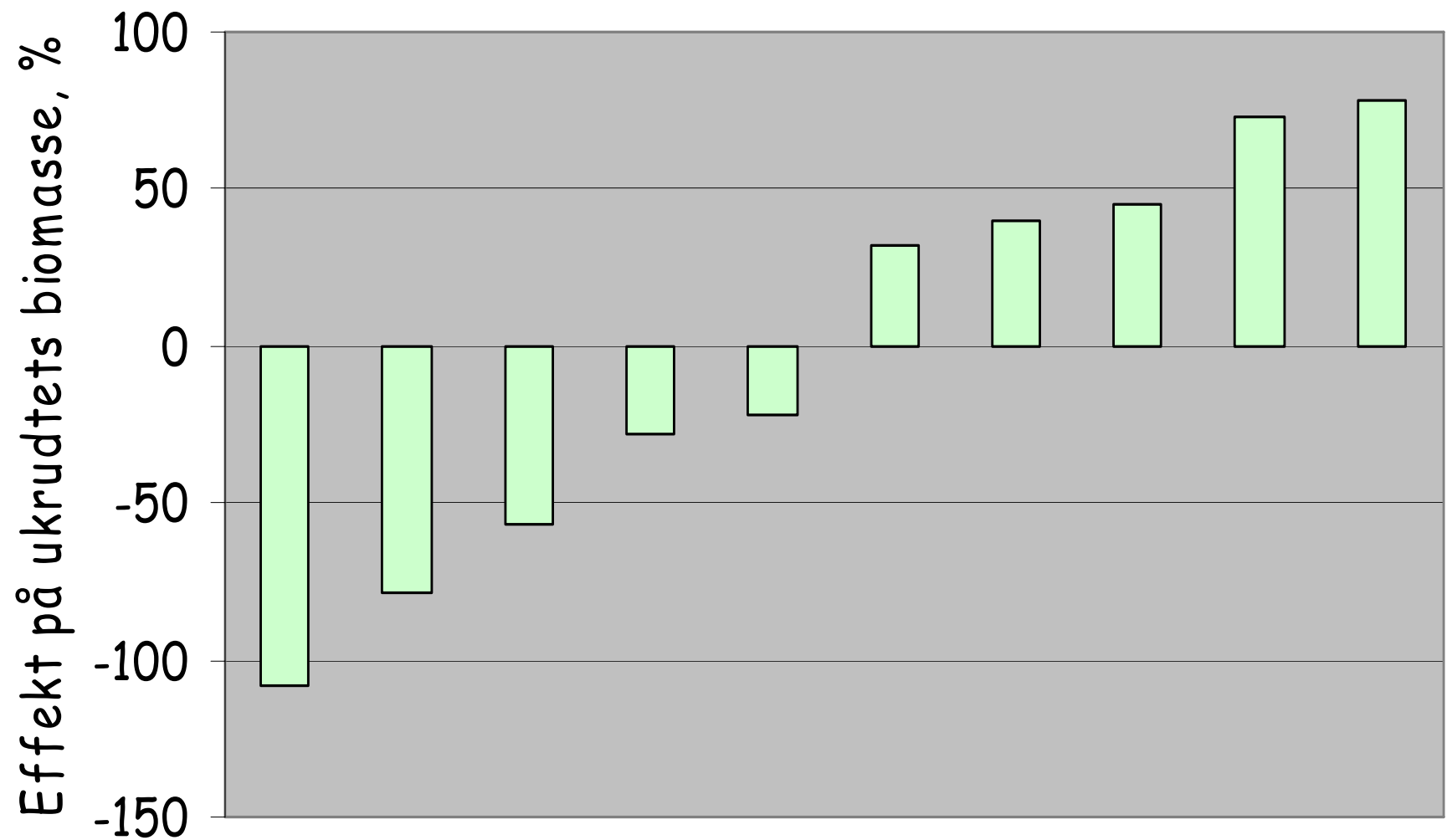
Ukrudtsharvnings effekt på ager-sennep på forskellige udviklingstrin

Selektivitet

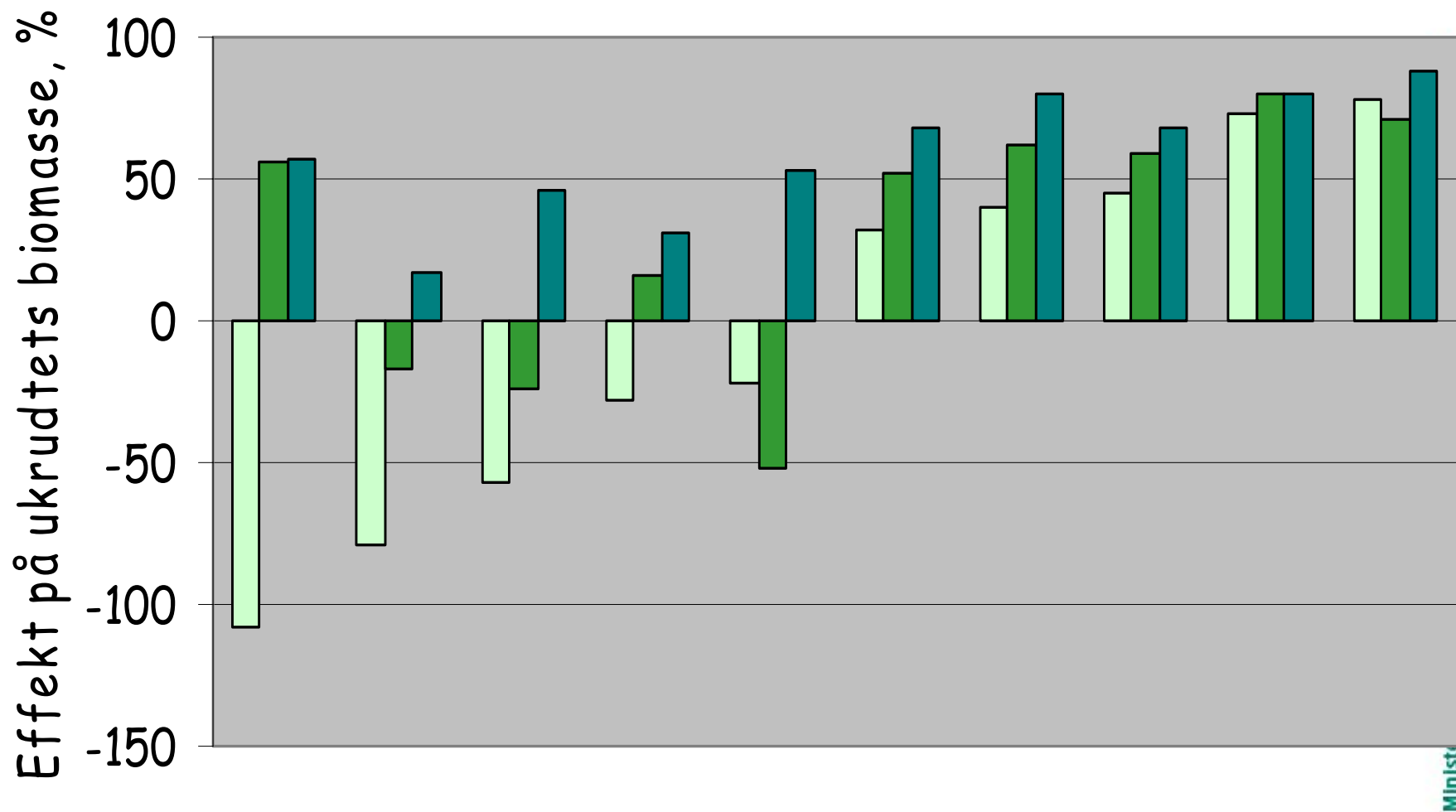

Effekt af blindharvning

Effekt af blind-, almindelig og selektiv ukrudtsharvning

Blind Blind & alm. Blind, alm. & selektiv

Ukrudtsharvning

- Blindharvning før ukrudtet får løvblade
- almindelig ukrudtsharvning når kornet har 2-3 blade
  - hvis der er meget konkurrencedygtige ukrudtsarter er det bedre før end senere
- selektiv harvning hvis det er nødvendigt

Problemerkruddtsarter

- Vårsæd
    - ager-sennep
    - hanekro
    - pileurt
- = hurtigt spirende og voksende

- Vintersæd
    - kamille
    - korn-valmue
    - kornblomst
- = pælerod, høje

Problemet er størst i vintersæd

Effekt af ukrudtsbekæmpelse og rækkeafstand på ukrudt i vinterhvede

Ukrudtsbiomasse, g/m²

250

200

150

100

50

0

12 cm

24 cm

12 cm

24 cm

12 cm

24 cm

Ubehandlet

Mekanisk

Herbicid

> 200 planter/m²
kamille + valmue

a

a

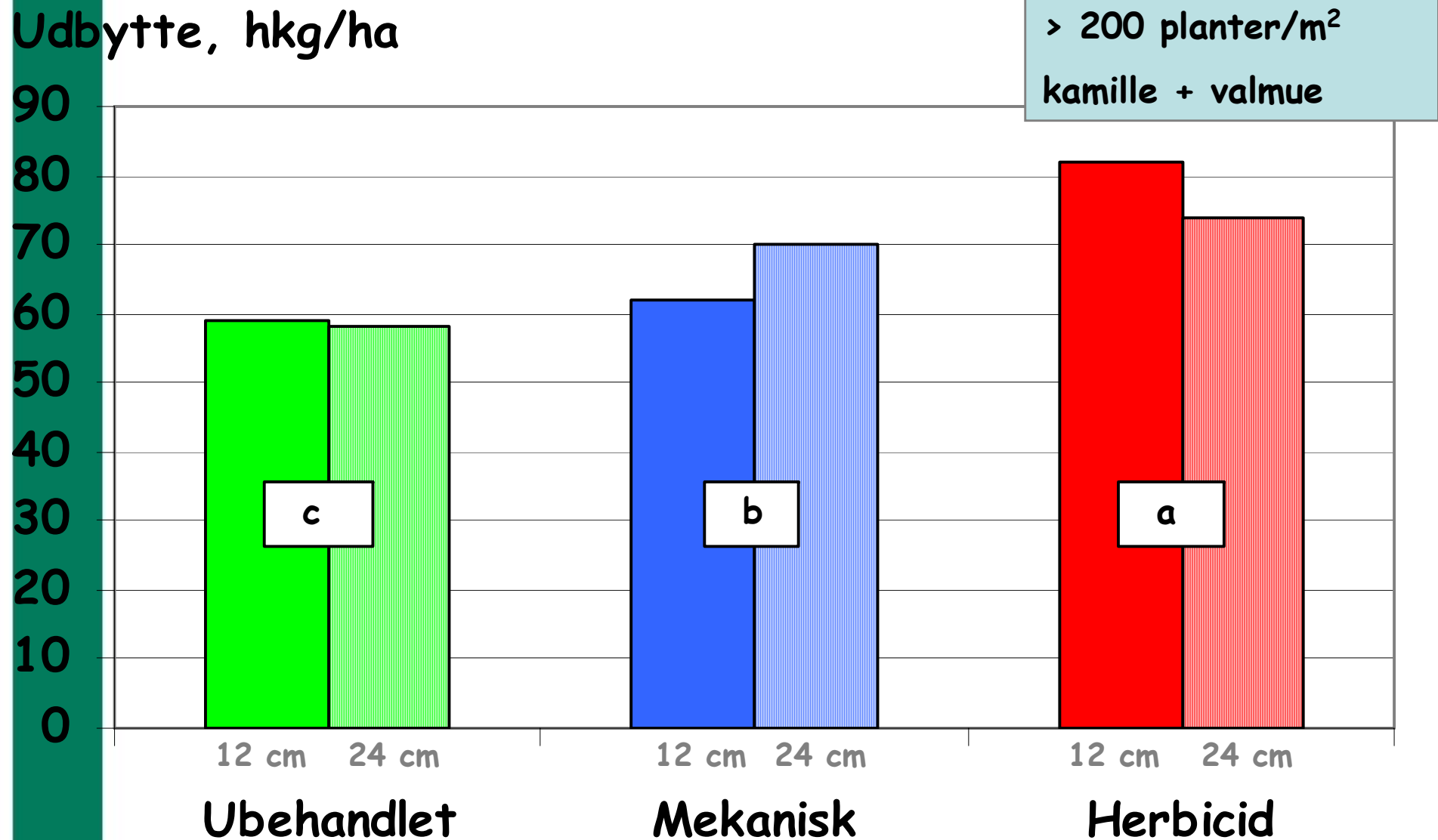
b

c

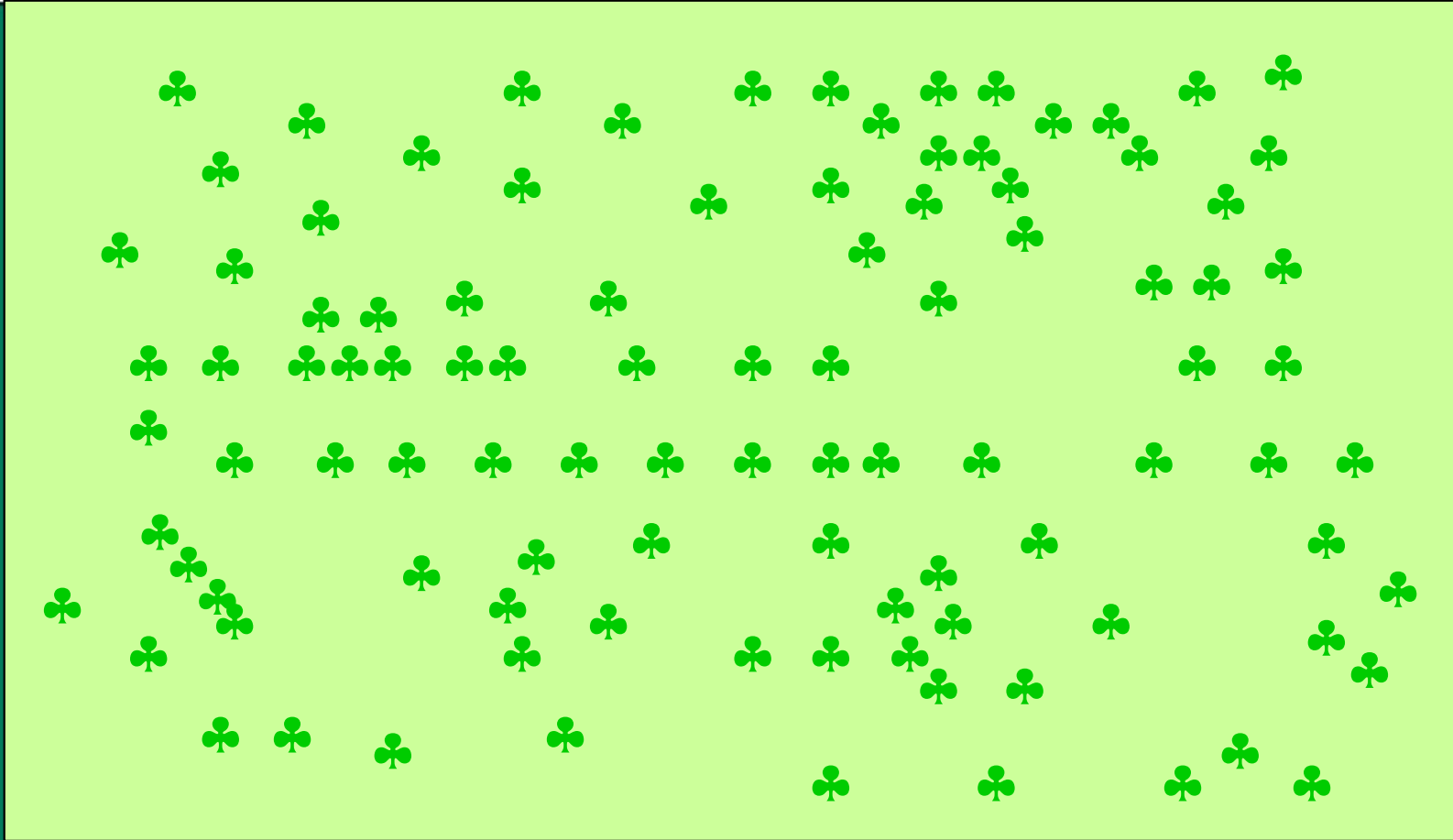
c

bc

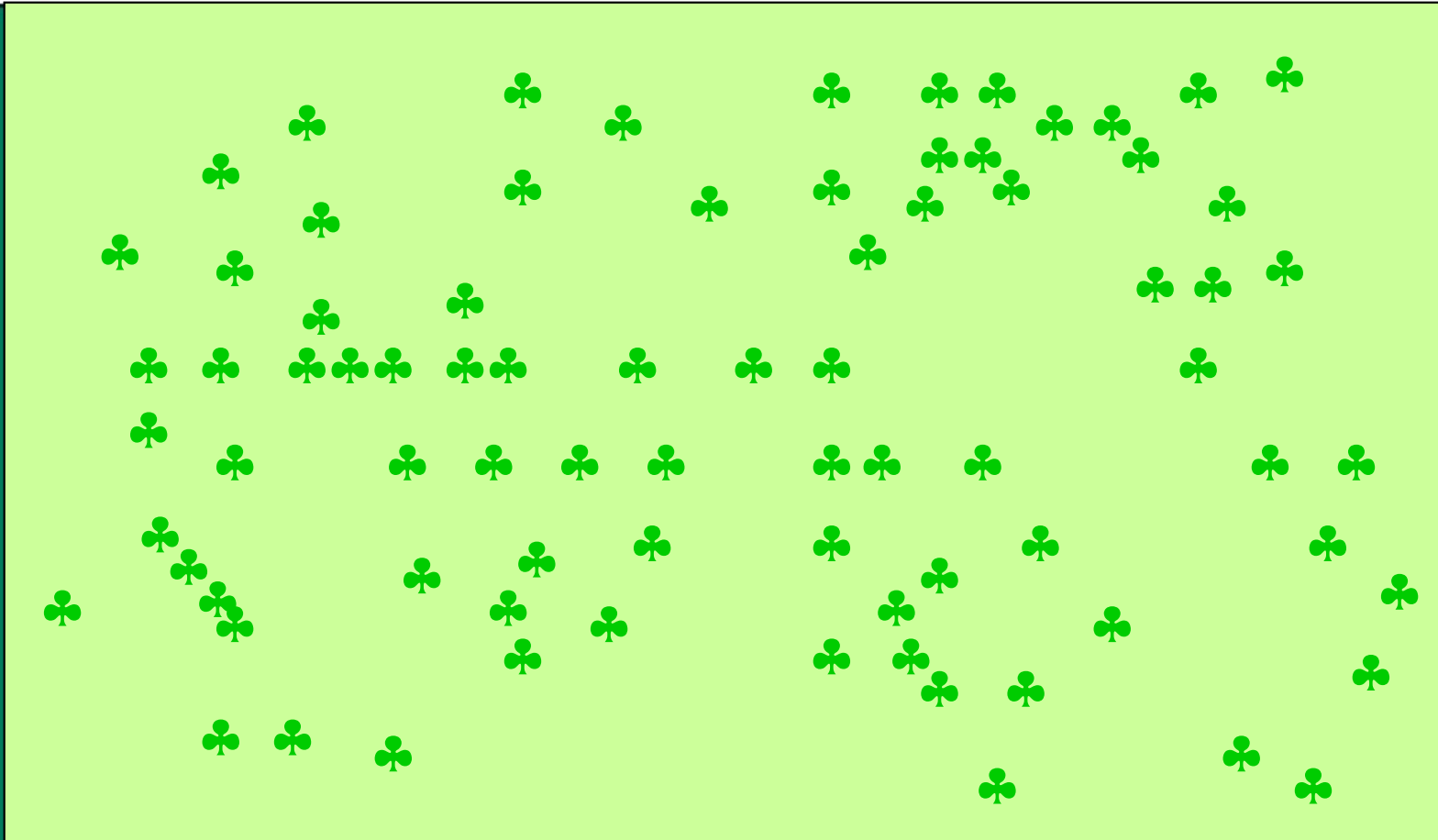
Effekt af ukrudtsbekæmpelse og rækkeafstand på udbytte i vinterhvede

Strategi - vinterhvede

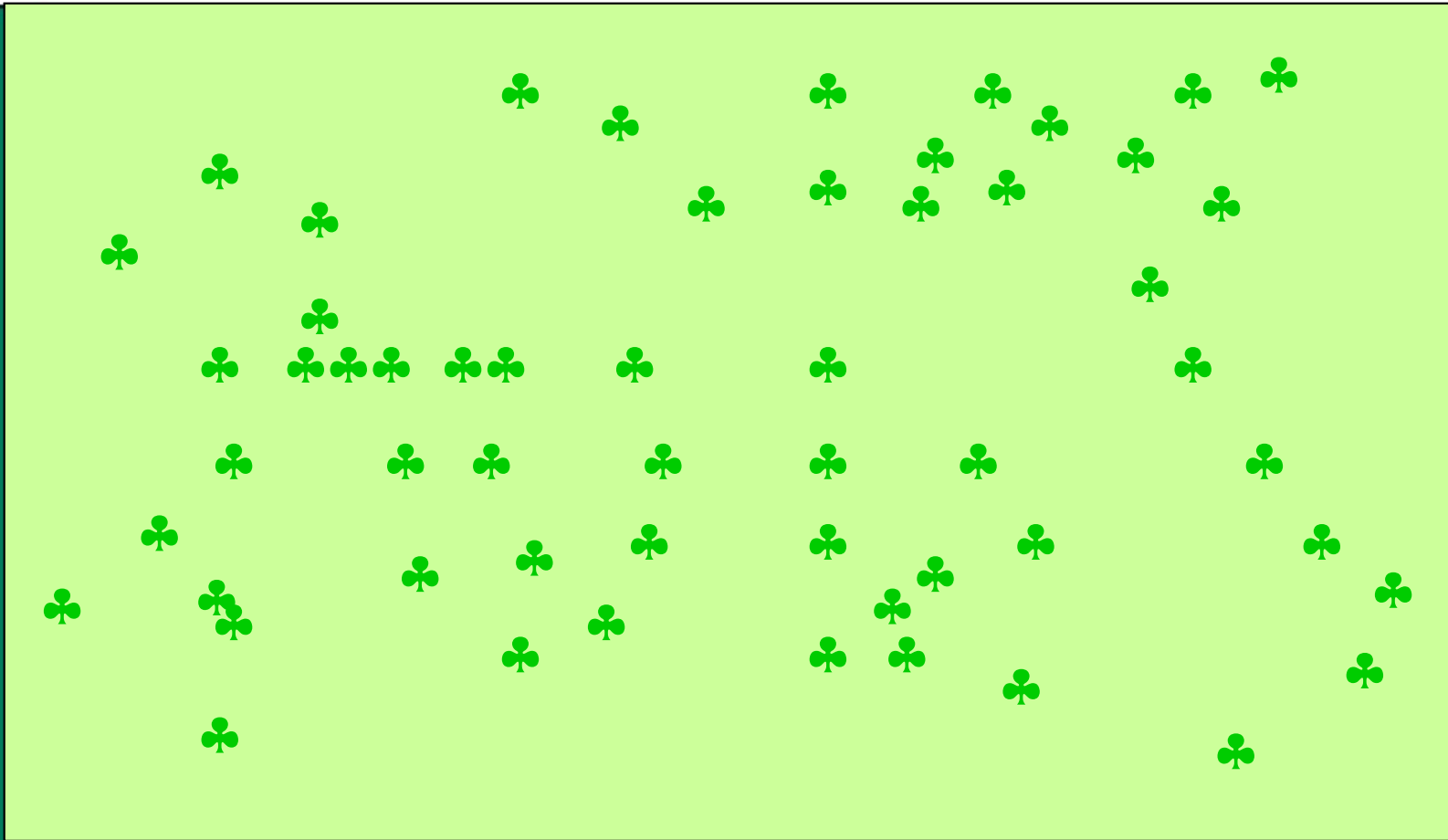

Strategi - sortsvalg 20 % mindre ukrudt

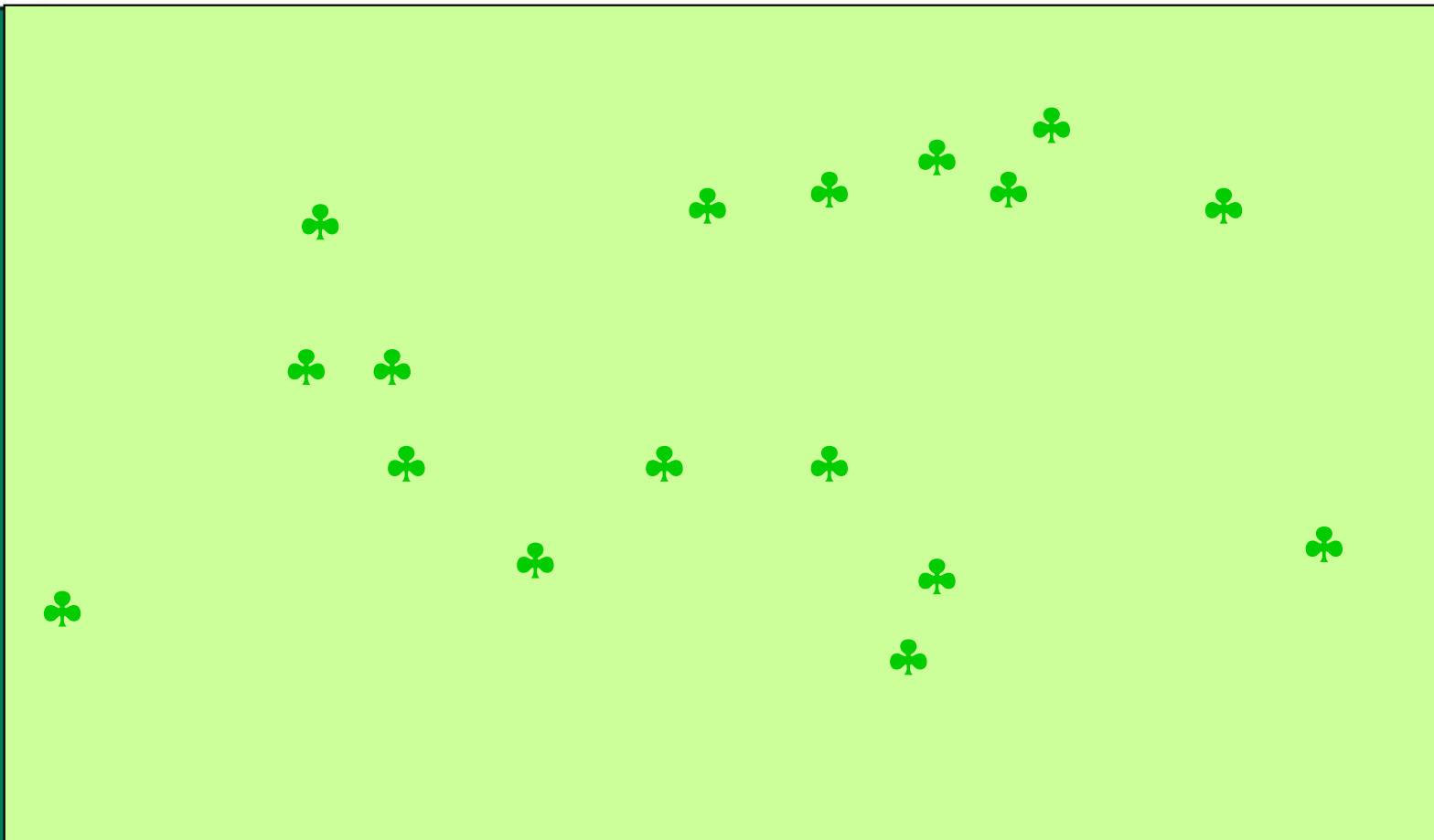
Strategi - senere såtidspunkt

30% mindre ukrudt

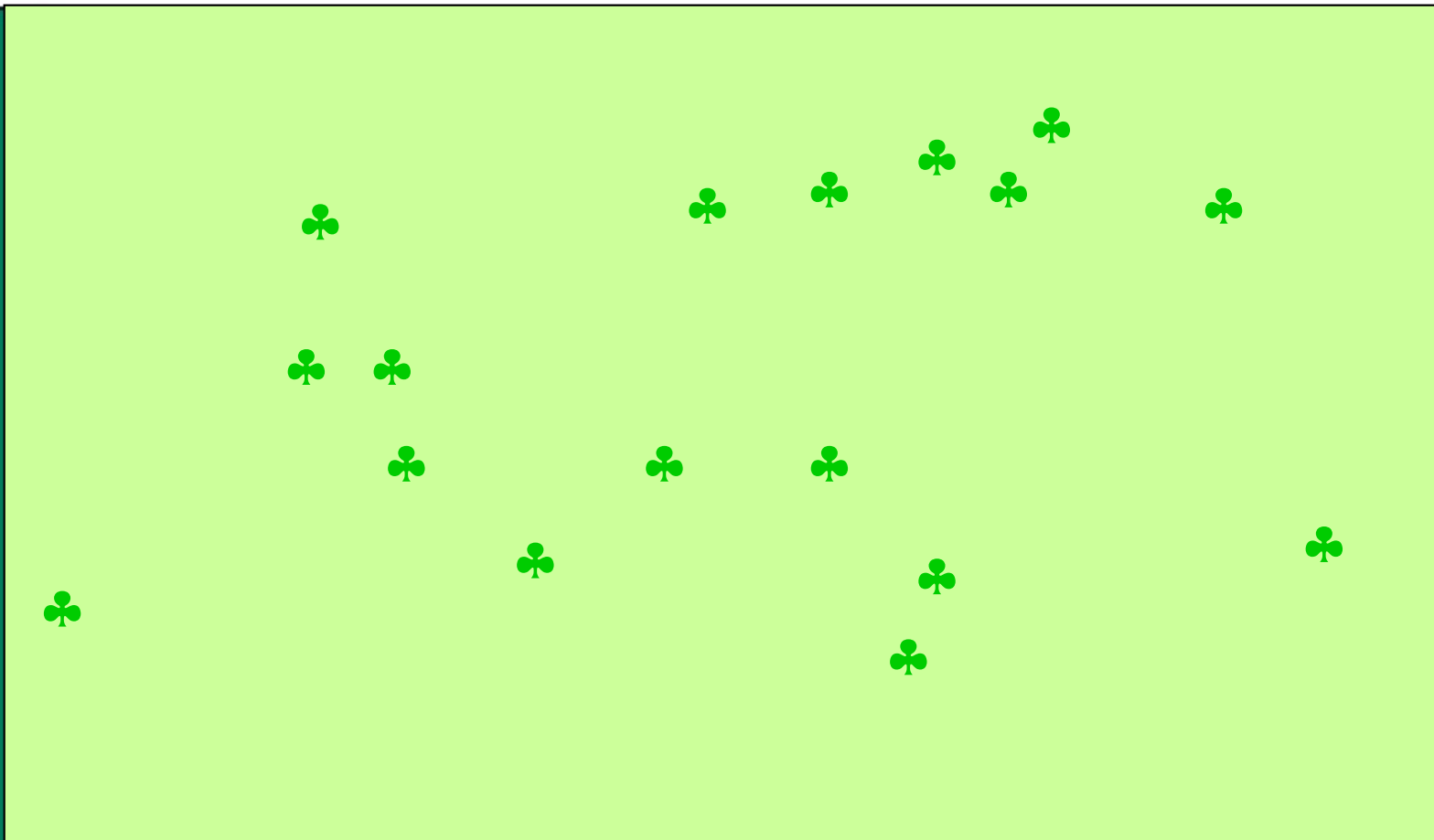

Strategi - ukrudtsharvning og radrensning 70% mindre ukrudt

Strategi - alle metoder

83% mindre ukrudt

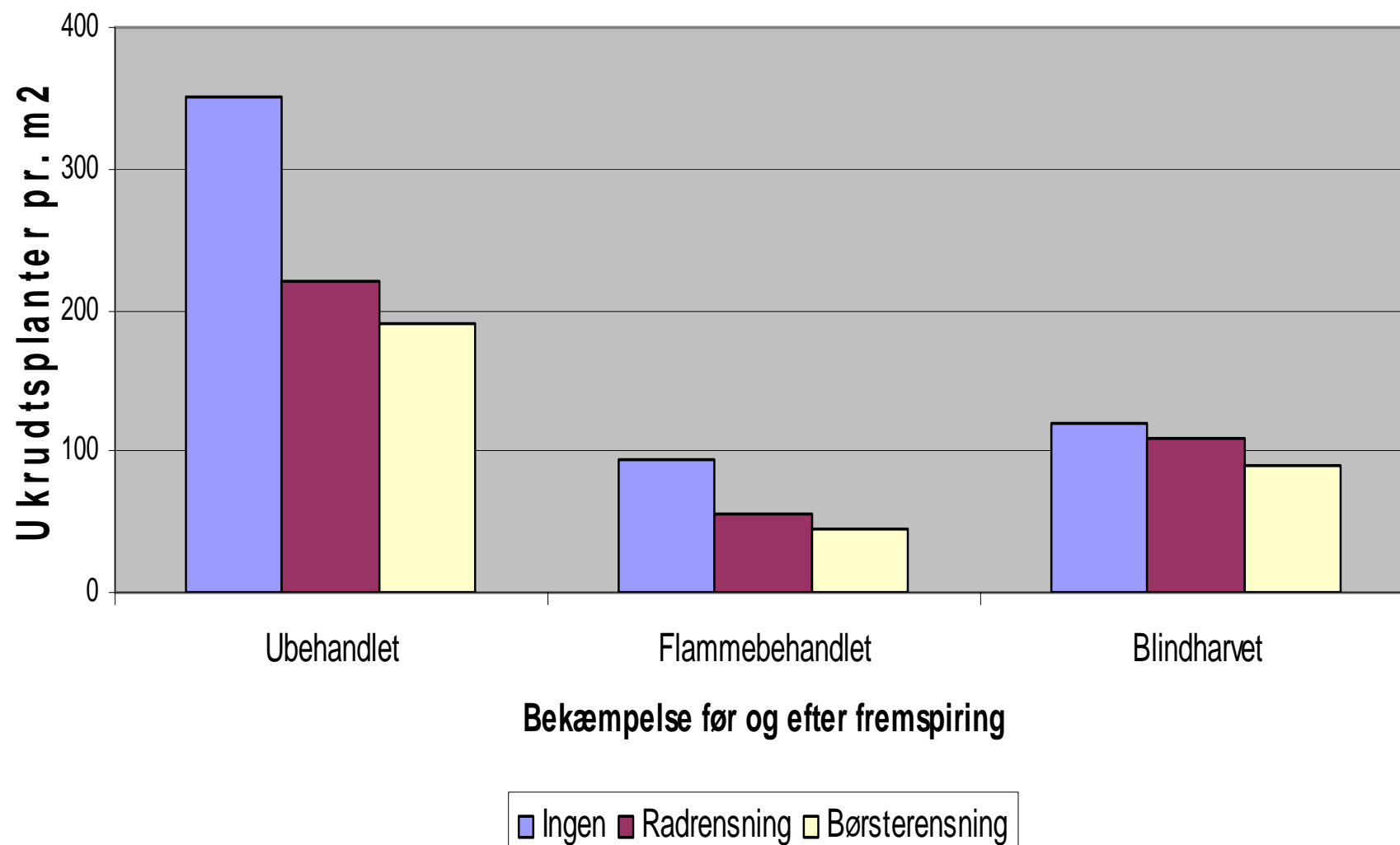
sortsvalg - 20%
gødningsplacering - 30%
ukrudtsharvning - 80%
alle metoder - 88%

Ukrudtsmanagement i low-input systemer

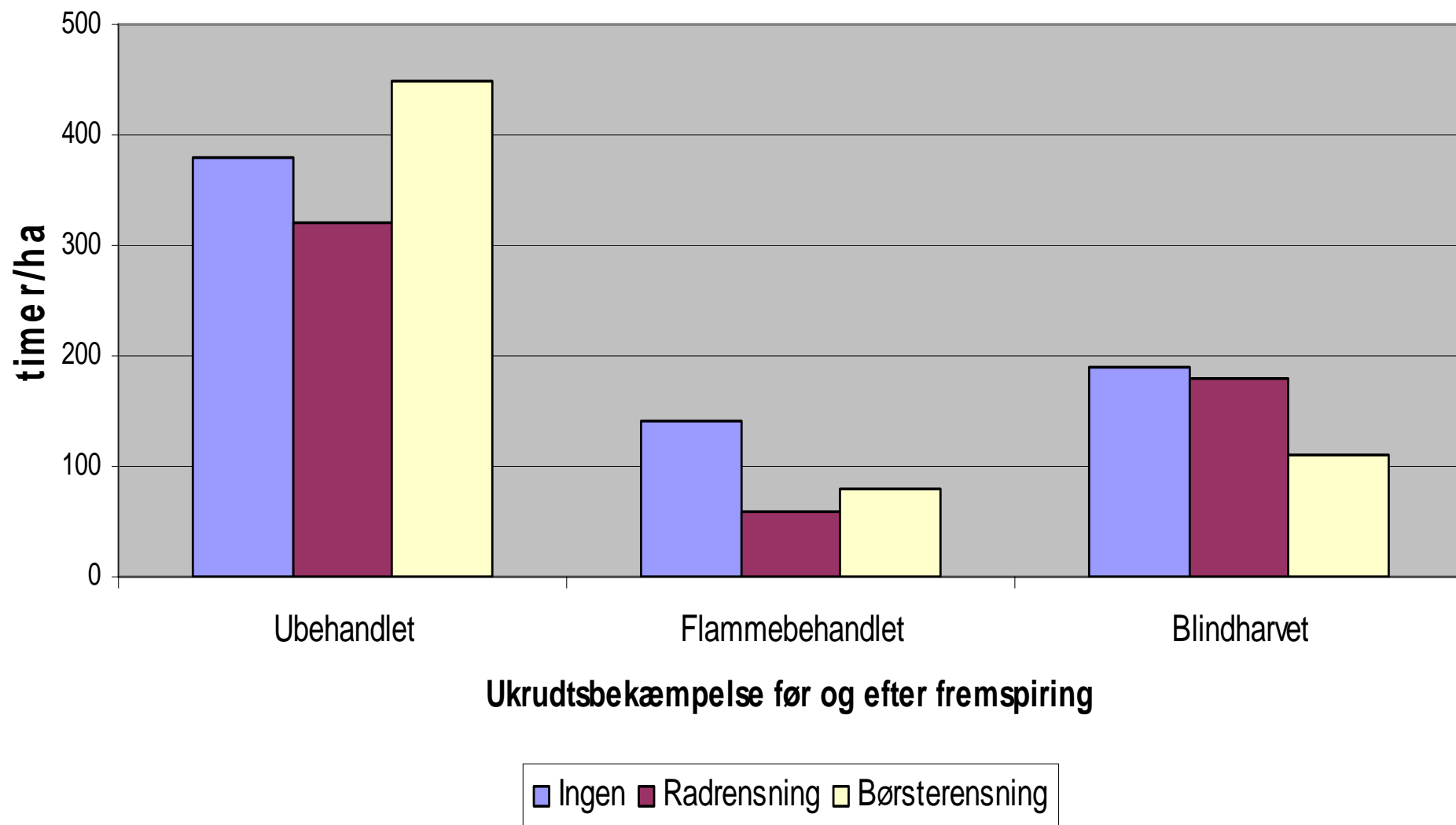

- Rækkeafgrøder
  - damp
  - to-årigt dyrkningssystem
  - udplantning
  - konkurrence mellem roer og ukrudt
  - laserskæring
  - nedsættelse af lugetid

Effekt på ukrudt i såporre

Tidsforbrug til håndlugning

Afgrødevalg

Afgrøde	Faktor for kviktilvækst
Vinterrug	1,7
Vinterhvede	3,6
Vårbyg	5,7
Vårraps	8,1
Ærter	9,2
Hør	24,3
Majs	55,4

Permin (1982)

